

Marechaussee Contact

6

2021

Marechaussee Contact **22e jaargang | nummer 6** **December 2021**

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. De redactie behoudt zich het recht voor door derden ingezonden kopij aan te passen, in te korten, of niet te plaatsen.

Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan en/of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dienen de bron, de artikelkop en de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Martin Aalbers
Mieke Bloemheuvel (eindredactie)
Rob van Cutsem
Willem Geense
Frans Meijer
Henk Rijke
Henk Westland (coördinatie & eindredactie)

Aan dit nummer werkten mee

Bert van Horen
Rob Kasimier
Kees Poelma
Fester Tuinder
Jack Vlaming
Jeroen Wijngaard

Contact met de redactie

Postbus 125, 7590 AC Denekamp
t.a.v. Redactie Marechaussee Contact
redactie@marechausseecontact.nl

Wijzigen van adresgegevens / opzeggen

ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(zie verder pagina SMC-informatie
bij administratie en werving)

Vormgeving

Pleun van der Linde,
Content Innovators BV, Den Haag

Druk

Wilco BV, Meppel

Aanleveren kopij voor een volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door (oud-)marechaussees
5	Nestelpennen GBB 25 jaar waakzaam
6	Suriname Mijn kerstbeleving, Paramaribo 1969
7	Veteranen Veteranendag KMar 2021
8	Veteranen Sunset March 2021 Naamgevingsceremonie viaduct Jeroen Severs Boekpresentatie 'Onder vuur'
10	Zo vader zo zoon Familie De Boer. Een nassaublaauw leven in de muziek, deel 2
14	Voor u gelezen 'Onder vuur'. Zes marechaussees in een van de gewelddadigste nachten van onze krijgsmacht in vreedstijd
16	Op missie In gedachten terug naar Kabul
18	Uit 'De Marechaussee grijpt in' Bont en Blauw Heeft het paard U dat gezegd?
20	Dienstplichtigen Die witte KMar-helm. Treinkaping en gijzeling De Punt 1977
23	IKNG Eindrapport verwacht: 'Onafhankelijkheid, dekolonisatie, geweld en oorlog in Indonesië 1945-1950'
25	SMC Algemene SMC-reunië 2021
26	Personalía
27	SMC-informatie

Foto omslag:

Schiphol, 2021, Gewapende Beveiliging Burgerluchtvaart
Foto: Mediacentrum Defensie | Mike de Graaf

Even ging de deur weer wagenwijd open. Het leek alsof alles weer kon, maar Covid hield zich slechts schuil en kwam hard terug. De blijdschap dat we elkaar op 4 november jl. weer fysiek konden treffen op de algemene reünie, kantelde een week later weer naar 'wachten op de volgende maatregelen die contacten moeten beperken.' Grote reorganisaties, en zeker die bij de overheid, worden in 70 procent van de gevallen niet afgemaakt of mislukken. Oorzaak daarvan is dat er vaak wordt gedacht dat structuurveranderingen leiden tot gewenste gedragsveranderingen. Niets is minder waar; het is juist andersom. Onder voorwaarden dat er een breed gedragen gedragsverandering beoogd wordt, zal de cultuur moeten veranderen om dat ook mogelijk te maken. De huidige corona-aanpak lijkt zich te verslikken in dezelfde problematiek, om het gedrag te veranderen, worden structuurwijzigingen voorgesteld en wordt cultuur vergeten.

Vooropgesteld dat ik ook de oplossing niet heb, blijft het wel intrigerend dat voorbeelden van succesvolle aanpak in het buitenland, althans openlijk, niet worden overwogen. Neem bijvoorbeeld de vaccinatiecampagne in Portugal, waarbij aan de voorkant veel geïnvesteerd is in voorlichting over wat een volledige of hoge vaccinatiegraad op individueel én samenlevingsniveau zou kunnen opleveren. Om het programma vervolgens centraal geleid en op militaire leest geschoeid uit te voeren. En bovendien de (wijze van) uitvoering niet halverwege te wijzigen of beëindigen.

Ik geef het je ook te doen om nu MP of minister te zijn en besluiten te moeten nemen die – voordat je ze ook zelfs hebt kunnen laten toetsen laat staan bekendstellen – al aan de talkshowtafels worden bekritiseerd door je eigen adviseurs en verder iedereen die er iets over wil roepen. Bovendien gelden die discussies aan dergelijke tafels dan vervolgens als input en 'onderzoek' voor negentien(!) woordvoerders in de Tweede Kamer. Is het raar dat er dan geen sprake kan zijn van consistent beleid en gezamenlijk gedragen gewenst perspectief?

De artikelen in dit nummer getuigen over levens, gebeurtenissen, passies en bijzondere mensen. Een rode draad zou kunnen zijn dat je nooit opgeeft om te bereiken wat je wilt bereiken, hoe moeilijk en uitzichtloos het ook lijkt. Verhalen die je soms leest met een glimlach zoals in 'De Marechaussee grijpt in' en 'Suriname', soms met een brok in je keel zoals bij de boekbespreking 'Onder vuur' en 'Op missie'. Maar altijd herkenbaar zoals in 'Die witte KMar-helm' en in 'Zo vader zo zoon'. Verhalen die gekenmerkt worden door standvastigheid en verbondenheid en in tegenstelling tot de huidige discussies gaan over mogelijkheden in plaats van onmogelijkheden.

Een meester in het vastleggen van die verhalen en verslag doen van gebeurtenissen is Frans Meijer. Meer dan twintig jaar geleden, Marechaussee Contact werd toen nog samen met de Staf KMar, gemaakt en uitgegeven, trad Frans tot de redactie toe. Zijn ruime ervaring bij zowel de parate marechaussee als de 'blauwe territorialen', uitzien-

“Standvastig”

dingen naar Bosnië en plaatsingen bij de Staf KMar, stelden hem in staat verbinding te maken tussen verschillende werelden. Hij schreef niet alleen over reservisten en veteranen, maar was naast zijn redactiewerk ook het aanspreekpunt voor hen, net zoals voor gepensioneerden en post-actieven. Als voorzitter afdeling Reservisten en Veteranen, was Frans als vertegenwoordiger van SMC ook direct betrokken bij Stichting Dienstverlening Veteranen/ Veteranen Platform en bij de projectorganisatie Veteranendag KMar. Hij ondersteunde de Nederlandse Veteranendagen en talloze reünies. Nooit werd tevergeefs een beroep op Frans gedaan om SMC bij gelegenheden te vertegenwoordigen, zonder onderscheid te maken of het publiekelijk was of niet. Nu, na 20 jaar, beëindigt hij zijn werkzaamheden voor SMC en draagt het voorzitterschap van de commissie Redactie en Communicatie over aan Martin Aalbers. Met Frans vertrekt een kei van een vrijwilliger, steunpilaar van de stichting. Wij gaan zijn mooie verhalen, verslagen, interviews en foto's missen. Uiteraard hopen wij hem nog vaak op bijeenkomsten te treffen en wensen hem nog vele mooie en gezonde jaren toe.

Het jaar loopt inmiddels op z'n eind. Ik hoop dat het u en ook onze actieve collega's gegeven is tijd en gelegenheid te vinden om met familie en vrienden terug- en vooruit te kijken. SMC zal zoals altijd alles in het werk stellen de onderlinge contacten te blijven onderhouden, door middel van ons tijdschrift, en op elke wijze die eventuele coronamaatregelen ons nog mogelijk laten.

André Peperkoorn EMPM
generaal-majoor b.d.
voorzitter Stichting Marechaussee Contact

Agenda

Woensdag 23 maart 2022

Reünie beroepslichting 69-1

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: brugtdrijver@home.nl

Vrijdag 25 maart 2022

Reünie beroepslichting 72-2

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: harry.margriet@hetnet.nl

Donderdag 31 maart 2022

SMC-contactmiddag Apeldoorn

De Reünievereniging MC is voornemens een contactmiddag te organiseren op het OTCKMar in Apeldoorn. Tijdens deze middag zal tevens de Algemene Ledenvergadering van de Reünievereniging MC worden gehouden. Programma:

13.00 - 13.30 uur - Ontvangst met koffie/thee en petitfour

13.45 - 16.00 uur - Rondleiding OTCKMar waaronder een bezoek aan het nieuwe lesgebouw

16.00 - 17.30 uur - Gezellig samenzijn met hapje en drankje

17.30 uur - Afsluiting met een Indische rijstmaaltijd

De kosten voor deze middag bedragen € 15,- (inclusief buffet) voor SMC'ers. Ook niet-SMC'ers zijn welkom, voor hen bedragen de kosten € 25,-. Om onnodige banktransacties te voorkomen kan aanmelden uitsluitend via e-mail of telefonisch.

Eenieder die zich voor deze middag aanmeldt, ontvangt persoonlijk bericht over het al dan niet doorgaan van de bijeenkomst.

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechauseecontact.nl

Donderdag 21 april 2022

Bezoek Louwman Museum

Dit museum heeft 's werelds oudste privécollectie antieke en klassieke 'automobielen', bijeengebracht door de familie Louwman. Programma:

11.00 - 12.00 uur - Ontvangst

12.00 - 12.45 uur - Lunch

12.45 - 15.00 uur - Museumbezoek

15.00 - 16.00 uur - Napraten met een hapje en een drankje

Deelname staat open voor SMC'ers (met partner en/of begeleider) tegen betaling van € 17,50 p.p. Ook niet SMC'ers zijn van harte welkom, zij betalen € 30,00 p.p.

Er kunnen maximaal 50 personen aan het museumbezoek deelnemen. De volgorde van opgave is bepalend voor deelname. Om onnodige banktransacties te voorkomen, kan aanmelden uitsluitend via e-mail of telefonisch. Eenieder die zich voor dit museumbezoek aanmeldt, ontvangt persoonlijk bericht over het al dan niet doorgaan van de bijeenkomst.

Locatie: Leidsestraatweg 57, 2594 BB De Haag

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechauseecontact.nl

Donderdag 19 mei 2022

Reünie beroepslichting 72-3

Locatie: Landgoed Bronbeek, Arnhem

Contact: HermanBlokzijl@gmail.com |

Dirkvanderblom7@gmail.com

Donderdag 23 juni 2022

SMC-reünie Boerma-Plaizier/MP III

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechauseecontact.nl

Dinsdag 19 juli 2022

Reünie beroepsopleiding 72-4

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: piet180553@gmail.com | r.stiemsma@chello.nl

Donderdag 21 juli 2022

Reünie beroepslichting 71-4

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: jvanherpt@hotmail.com

Vrijdag 2 september 2022

Reünie beroepslichting 76-5

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: Peter Boone | 06-22423622

Alle hier vermelde activiteiten zijn vanwege eventuele maatregelen i.v.m. het coronavirus onder voorbehoud. Kijk voor actuele berichtgeving over het al dan niet doorgaan van de genoemde bijeenkomsten en reünies op www.marechauseecontact.nl. Ook in de wekelijkse zondagse e-mailnieuwsbrief houden we u op de hoogte. Ontvangt u nog geen nieuwsbrief? Meld u dan aan op de website of scan de QR-code.

*Het redactieteam wenst u **fijne feestdagen**
en een **gelukkig en gezond 2022***

Ze zijn verantwoordelijk voor de veiligheid op en rondom luchthaven Schiphol en speciaal uitgerust en getraind om op te treden in het hogere geweldsspectrum. Bij een dreiging of een aanslag komen de operators van de Gewapende Beveiliging Burgerluchtvaart (GBB) in actie. Afgelopen september vervulde de GBB haar taak exact 25 jaar. Een mijlpaal om bij stil te staan.

Het bewaken en beveiligen van de burgerluchtvaart start eind jaren 1960. Vanwege de dreiging en aanslagen op vliegtuigen van luchtvaartmaatschappij El Al vraagt de Israëlische overheid aan Nederland om medewerking te verlenen aan het beveiligen van vliegtuigen en passagiers op Nederlands grondgebied. Deze taak wordt opeenvolgend uitgevoerd door politie Haarlemmermeer, Rijkspolitie en vanaf 1994 door de Koninklijke Marechaussee. Al eerder leverde de KMar bijstand met personeel en materieel. Op 1 oktober 1996 wordt de afdeling Hoog Risico Beveiliging opgericht als onderdeel van Brigade Beveiliging Burgerluchtvaart van het District Luchtvaart. In 2007 verandert de naam in de Gewapende Beveiliging Burgerluchtvaart en valt de eenheid onder de huidige Brigade Politie en Beveiliging Schiphol.

Overall aanwezig

De afdeling HRB telt bij de oprichting ongeveer 50 man. Uitgerust met onder andere de MP5 is de eenheid verantwoordelijk voor de beveiliging en bewaking van hoogrisicovluchten op luchthaven Schiphol, waaronder die van El Al.

Bij een geplande vlucht komen ze in actie: begeleiden reizigers, zijn overal aanwezig, letten op afwijkend gedrag en tijdens het opstijgen en landen staat er altijd een gepantserd voertuig op het platform. Hun zichtbare aanwezigheid moet aanslagen en kapingen voorkomen.

Om verder te professionaliseren worden de procedures van de Rijkspolitie aangepast. Steeds wordt de beveiliging verder geoptimaliseerd en worden risico's zo veel mogelijk gereduceerd. Ook nu streeft de eenheid naar perfectie. Commandant GBB, kapitein Bas Tillema: "We doen iets goed of we doen het niet, luidt ons credo. We kijken daarom altijd of we onze processen en werkwijzen verder kunnen verbeteren, zodat we scherp en onvoorspelbaar blijven voor onze tegenstander. Ik denk dat we dicht tegen het optimale product aanzitten, maar we zullen altijd op zoek blijven naar de beste versie van onszelf en ons aanpassen daar waar nodig."

Slagkracht vergroot

In 25 jaar is er voor en bij de GBB veel veranderd. Vroeger lag de focus puur op de hoogrisico-vluchten, maar mede door de aanslagen op 11 september 2001, en die in Parijs en op het Belgische vliegveld Zaventem, zijn het takenpakket en het werkgebied uitgebreid. Het beveiligings- en sturingsconcept van de eenheid zijn drastisch veranderd.

Volgens Tillema heeft een duidelijke taakverdeling de slagkracht vergroot. Zo werkt de GBB – inmiddels 193 man en vrouw sterk – sinds 2016 met snelle reactie-eenheden. Ook zijn de opleidingen en trainingen doorontwikkeld en op materieelgebied zijn enorme sprongen gemaakt. "We staan er niet alleen mooi bij, maar we zijn goed opgeleid en beschikken ook over de tools: *mass casualty bags*, de HK416, zware vesten, schilden, nieuwe voertuigen en een helm, geschikt voor nachtzichtapparatuur. Daar komt binnenkort het nieuwe zware ballistische vest bij, dat met een innovatief systeem aan de nieuwe *battlebelt* kan worden gekoppeld. Daardoor kan de operator het gewicht van de uitrusting beter verdelen over schouders en heupen en neemt de fysieke belasting af."

Het takenpakket is uitgebreid met onder andere de bewaking en beveiliging van het Justitieel Complex Schiphol tijdens rechtszaken en controles in het kader van de Wet Wapens en Munitie. Zo zorgt een afwisseling in taken ervoor dat de mannen en vrouwen scherp en gemotiveerd blijven.

Volgens Tillema heeft de GBB zich de afgelopen 25 jaar in stilte geprofessionaliseerd. "We hebben met vallen en opstaan een hecht team met een unieke cultuur gecreëerd, waarmee we ons onderscheiden: krachtig, simpel, puur en zonder opsmuk. Met collega's die het verschil willen maken en trots zijn op het werk dat ze doen."

Bron: KMarMagazine 2021-09
Dit artikel is een redactionele bewerking van het artikel 'Al 25 jaar waakzaam op Schiphol' geschreven door Robert den Hartog.

foto: Mediacentrum Defensie

GBB 25 jaar waakzaam

foto: Mediacentrum Defensie | Mike de Graaf

Mijn kerstbeleving, Paramaribo 1969

I Door: Fester Tuinder

Commandant Brigade Paramaribo, adjudant A. Doves, wijst ons, marechaussees der 1e klasse Tuinder en Miedema, aan om de politiepost Phedra te gaan bezoeken. Een eendaagse patrouille naar het binnenland en per BMW R60 goed te bereiken. Als 'buitengewoon agent van politie voor geheel Suriname' bezoekt KMar-personeel regelmatig een politiepost in het binnenland.

De heenreis verloopt voorspoedig. Nabij vliegveld Zanderij verlaten we de 'John F. Kennedy Highway' en vervolgen onze weg over een verharde zandweg met nog 30 kilometer te gaan. Phedra was toen een bosland-creolen-nederzetting met circa 300 bewoners en had een eenpersoons politiepostbezetting. Na ons aangemeld te hebben bij de 'granman' (dorp- en stamoudste) en de politieagent, hebben we wat informatie uitgewisseld. Nog een rondje lopen door het dorp en veel handjes schudden, en dan is het weer tijd om terug te gaan.

Zandwegen

Op zandwegen rijden wij altijd schuin naast elkaar, niet achter elkaar, om de stofwolk van je voorganger te ontwijken. Miedema rijdt rechtsvoor en ik dus linksachter. Echter, ergens halverwege de zandweg was een diepe kuil ontstaan (een zandverzakking) over de volle breedte van de weg. Miedema heeft geluk, hij rijdt het minst diepe deel van de kuil in. Ikzelf rij het diepe deel in, sla met motor en al over de kop en beland een meter verder op de zandweg. Miedema heeft geen letsel opgelopen, maar zijn motor heeft wat vreemd staande spaken in het voorwiel. Ogenscheinlijk heb ook ik geen verwondingen behalve een daverende hoofdpijn en misselijkheid. Wel is mijn motor zodanig beschadigd en vervormd geraakt dat deze niet meer kan rijden.

Wat nu? Geen ANWB-praatpalen in het oerwoud, geen dorpen in de omge-

Domburg 25 februari 1970, bij de Suriname rivier, Fester Tuinder op zijn BMW R60, de KS-00-25

ving en geen communicatiemiddelen. De enige mogelijkheid om te telefoneren naar het Prins Bernhard Kampement in Paramaribo is op vliegveld Zanderij. Eerst fatsoeneert Leo Miedema de spaken in het wiel van zijn motor en neemt vervolgens afscheid van mij om naar vliegveld Zanderij te rijden. Ik ben in de bosrand in de schaduw gaan liggen.

Op Zanderij sommeert Miedema telefonisch de MTOO (motor transport onderofficier) om twee ambulances richting Phedra te sturen, een voor de collega en een voor de motor. Inderdaad, eind van de middag verschijnen twee Nekaf jeeps. Even daarvoor was Miedema al bij mij teruggekeerd.

Nadat ze mij en de motor hebben ingeladen, begint de terugtocht naar Paramaribo. Mijn hoofdpijn en misselijkheid zijn weliswaar iets afgenomen maar ik voel me verre van prettig. Op het Kampement acht de arts het noodzakelijk mij door te sturen naar het Militair Hospitaal. Zo lig ik die avond op een ziekenzaal, ter observatie en verzorging.

Een bijzondere kerst

Aldaar wordt me duidelijk gemaakt dat het de volgende dag Eerste Kerstdag zal zijn. Midden in de zaal staat op een tafel een bloempot met daarin een plastic kerstboompje van 10 cm hoog. Maar mijn hoofd heeft wel iets anders te doen dan zich bezig te houden met de komende kerstdagen. Het bed in de ziekenzaal is een stuk comfortabeler dan mijn ligplek in de bosrand en na een goede nachtrust is mijn conditie een stuk beter.

Eind van de middag mag ik het hospitaal verlaten. Ik heb de brigade gebeld met het verzoek mij op te halen. De arts had mij wel opgedragen een paar dagen rust te houden waaraan ik natuurlijk graag zal voldoen.

Een paar dagen na kerst ben ik – inmiddels weer volledig inzetbaar – naar de MTOO op het Kampement gegaan om een gereviseerde BMW R60 op te halen, de KS-00-25.

In 'Ons Wapen' van januari 1970 staat het bericht van de afdelingssecretaris Rens Fillerup (Paramaribo) dat op Tweede Kerstdag het traditionele kerstdiner is gehouden op de brigade. Nu, anno 2021, kan ik mij van dat diner niets herinneren. Waarschijnlijk lag ik met gesloten ogen op de slaapzolder van het gebouw mijn eigen Nederlandse diner te houden.

Een bijzondere kerst, dat was het!

Fester Tuinder dient als marechaussee van 1967 tot medio 1973. Na zijn studie aan het Bijbelinstituut België te Brussel krijgt hij in 1979 een aanstelling als legerpredikant. Vanaf 1996 tot zijn leeftijdsontslag in 2004 werkt hij als luitenant-kolonel-legerpredikant bij de KMar. Lees zijn levensverhaal in MC 2017-2, artikel 'Een nieuwe ontmoeting', pagina 8.

I Door: Kees Poelma

De Veteranendag KMar 2021 kon, ook dit jaar, geen doorgang vinden vanwege COVID-19. De versoepelingen kwamen helaas te laat. Aangezien Afghanistan in het middelpunt van de belangstelling stond, leek het de organisatie een goed idee om een twintigtal KMar-veteranen uit te nodigen die in Afghanistan hebben gediend. De ontvangst vond plaats in het KEK-gebouw, waar toch al gauw een reüniesfeertje ontstond.

Om 11.00 uur vond de ceremonie bij het monument voor de gevallen plaats. De standaardwacht stond al aangetreden, het Orkest KMar en een delegatie van het OTCKMar stonden in eerste rust.

Na de kranslegging memoreerde CKMar, luitenant-generaal dr. Hans Leijtens, het belang om stil te blijven staan bij diegenen die het hoogste offer hebben gebracht voor de vrede van anderen en van ons. Opdat wij hen nooit vergeten. Ook stond hij stil bij de huidige situatie in Afghanistan en of het wel de moeite waard was geweest wanneer we nu terugkijken. Hij gaf zelf ook het antwoord. "Natuurlijk heeft het zin gehad. Er zijn inmiddels twee generaties opgegroeid die in vrijheid hebben kunnen leven en die hebben kunnen ervaren hoe Afghanistan zich positief heeft ontwikkeld. Vooral voor de Afghaanse vrouwen kwamen er, na de schrik van het eerste Talibanregime, sterke verbeteringen."

foto: Frans Meijer

CKMar ontvangt de KMar-vlag uit Kamp Holland (2006 – 2010)

Veteranendag KMar 2021

Na het officiële gedeelte stond er een lunch klaar, waarbij de gelegenheid werd geboden om met CKMar en generaal-majoor Marty Messerschmidt ervaringen uit te wisselen. Beiden zijn ook Afghanistanveteraan. Van de genodigden bestond de helft uit actief dienende veteranen, voor de anderen was de missie al wat langer geleden.

Missie binnen een missie

Afghanistan is natuurlijk geen homogeen land en bestaat uit Pathanen, Tadzjieken, Hazara, Oezbeken en nog een aantal kleine etnische minderheden. Dit gold ook een beetje voor de ervaringen van de aanwezige veteranen. Uit de gesprekken bleek dat het nogal een verschil maakte wanneer je was uitgezonden en waar je deel van uitmaakte. De missiemogelijkheden waren onder andere: OEF, ISAF, UNAMA, NTM-A, TFU, PRT, EUPOL en CIMIC. Werkte je in een internationale setting of verbleef je op een Nederlandse compound? Waar de een complimenten had ontvangen van militairen van de andere krijgsmachtdelen, voerde de ander een missie binnen zijn eigen

missie. Waar de een geconfronteerd werd met de dood vanwege een laffe aanslag, leverde de ander een gevecht op de staf die bekend staat als 'Death by PowerPoint'. Kortom, zoveel mensen zoveel ervaringen. Er zijn collega's die nog altijd contact onderhouden met hun Afghaanse tolk(en) via Facebook dan wel inmiddels in Nederland zelf.

Laatste KMar-vlag Kamp Holland

De val van Afghanistan en in het bijzonder Kabul, zorgde voor heftige taferelen die het dagelijkse nieuws domineerden. CKMar benadrukte hoe trots hij was op de BSB, zowel bij de sluiting van de Nederlandse ambassade als bij de evacuatie naar de airside van de luchthaven in Kabul. Waar iedere veteraan het over eens was, was het soms belabberde niveau waarop de media met dit nieuws omgingen.

Tot slot overhandigde Leo van de Wal de laatste KMar-vlag die in Kamp Holland had gewapperd aan CKMar. Deze beloofde samen met Leo de vlag over te dragen aan het Marechaussee-museum.

Door: Rob Kasimier

Omdat de Veteranendag KMar wederom vanwege COVID-19 niet op de gebruikelijk wijze kon doorgaan, riep Bert van Horen, binnen SMC voorzitter afdeling Reservisten en Veteranen, KMar-veteranen via sociale media op om in SMC/KMarverband deel te nemen aan de Sunset March. Aan de oproep van Bert gaven twaalf veteranen gehoor. Zij verzamelden zich op 1 oktober jl. tijdens zonsondergang onder de brug 'De Oversteek' in Nijmegen. Zij trotseerden regen en wind en zorgden voor een indrukwekkende herdenking.

De Sunset March over de stadsbrug De Oversteek in Nijmegen, is een eerbetoon aan de 48 Amerikaanse militairen die in 1944 tijdens de oversteek over de Waal het leven lieten.

De brug is twee kilometer lang en is voorzien van 48 paar lichtmasten. De lichtmasten op de brug worden twee aan twee rond zonsondergang na elkaar ontstoken in het tempo van de mars. Elk paar lichtmasten staat voor een gesneuvelde Amerikaanse militair. Iedere avond loopt – sinds de opening van de brug in 2014 – minimaal één veteraan of een groep veteranen de mars over de brug, om aan de andere kant van de brug bij het monument een eerbetoon te brengen aan de

foto: Frans Meijer

Sunset March 2021 KMar-veteranen trotseren regen en wind

geallieerde militairen die gevochten hebben voor de vrijheid van Nederland.

Onder begeleiding van tamboer Jeffrey Blankespoor van het Orkest Koninklijke Marechaussee liep de groep in mars-tempo de Sunset March. Loek Ruppert droeg, net als vorig jaar, de SMC-banier. Het was mooi dat er ook een groep luchtmachtcollega's van Vliegbasis Leeuwarden meeliep. Deze groep had die dag een teambuilding en sloot deze af door deel te nemen aan de Sunset March.

Bij het monument werden de omgekomen militairen herdacht. Trompettist Jasper Esselink van het Orkest Koninklijke Marechaussee begeleidde op in-

drukwekkende wijze de herdenking met het signaal Taptoe, gevolgd door het Wilhelmus. Bert van Horen legde, samen met wapenadjutant Kees de Witte, de krans namens SMC.

Het regende die avond van de 1e oktober flink, desondanks kijken we terug op een indrukwekkende herdenking. Laten we hopen dat de weergoden (en COVID-19) ons volgend jaar beter gezind zijn zodat we in 2022 kunnen rekenen op een grotere groep veteranen om de KMar-veteranendag mee af te sluiten!

Rob Kasimier is regiovertegenwoordiger Noord-Nederland van het Politie Veteranenplatform en KMar-veteraan MFO-rotatie 28.

Naamgevingsceremonie viaduct Jeroen Severs

Sinds eind september draagt het viaduct over de A15/N834 bij Tiel-West de naam van Jeroen Severs, wachtmeester der 1e klasse van de Koninklijke Marechaussee. Jeroen kwam in augustus 2004 tijdens de vredesmissie in Irak om het leven. De officiële naamgevingsceremonie vond plaats op 22 oktober jl. in het Marechausseemuseum in Buren. De ceremonie werd bijgewoond door de familie van Jeroen Severs, evenals vertegenwoordigers van de Koninklijke Marechaussee, Rijkswaterstaat, veteranenorganisaties en leden van het gemeentebestuur. Een ensemble van het Orkest Koninklijke Marechaussee zorgde voor de muzikale omlijsting.

Door: Rob van Cutsem

René Parijs, directeur van het Marechausseemuseum, heette de aanwezigen welkom, waarna majoor Maria Donk de ceremonie leidde. Burgemeester Josan Meijers sprak de aanwezigen toe: "Het leven loopt niet altijd zoals je verwacht. Jeroen heeft op allerlei plaatsen zijn sporen achtergelaten. Ik ben trots dat wij als gemeente Buren deze handeling mogen verrichten, dat we dit viaduct mogen vernoemen naar Jeroen."

Brigadegeneraal KMar Laurent Hendrickx, vertelde over het project om bruggen en viaducten te vernoemen naar gesneuvelde militairen. "We herinneren ons die vreselijke nacht in 2004

alsof het gisteren was. Jeroen werd slechts 29 jaar oud. De wijzers van de klok kunnen we niet teruggedraaien. Herinneren kunnen we wel. Met het onthullen van dit bord houden we zijn naam in ere."

Het ensemble van het Orkest Koninklijke Marechaussee speelde het lied 'Welkom thuis', dat Stef Bos schreef als eerbetoon aan Jeroen Severs en andere gesneuvelde militairen. Luitenant-generaal b.d. Van Griensven sprak als voorzitter van het Veteranen Platform. "Herdenken toont respect naar de militair die het hoogste offer bracht, het toont dankbaarheid voor onze vrijheid en is een waarschuwing voor onze

toekomst. Opdat wij niet vergeten.” Na de toespraken onthulde burgemeester Meijers samen met de familie van Jeroen, symbolisch een naambord dat een plek zal krijgen in het Marechausseemuseum. De nabestaanden van Jeroen zijn ontroerd door de vernieuwing. Zijn moeder, Greet Severs: “Een gebouw van de Koninklijke Marechaussee kreeg de naam van Jeroen. Er is een plantsoen in Zoelmond, een hoekje in het museum en het boek ‘Onder vuur’ waarin Jeroen een rol speelt. En nu een viaduct. Het is een vreemde gewaarwording om de naam van je zoon op een viaduct te zien. Vandaag is een bijzonder moment. Jeroen zal niet meer vergeten worden.”

Luitenant-generaal b.d. Van Griensven:
“Opdat wij niet vergeten”

foto: Rob van Cutsem

Boekpresentatie ‘Onder vuur’

Missie Irak 2004: zes collega’s raken op 14 augustus 2004 in Ar-Rumaythah in een hinderlaag en worden van alle kanten beschoten. Wachtmeester der 1e klasse Jeroen Severs is op slag dood, een ander raakt zwaargewond. Na een grootscheepse reddingsoperatie van de Luchtmobiele Brigade worden zij ontzet. Oud-adjutant KMar Emiel Jansen, toen wachtmeester der 1e klasse, verloor collega en vriend Jeroen. Hij kreeg er PTSS voor terug.

Jim de Koning, oud-medewerker bij de marechaussee, nu werkzaam bij de Nationale Politie, maar ook auteur, nam het initiatief voor het schrijven van een boek. Hij nodigde Emiel uit voor een interview en na ampele overwegingen besloot Emiel om mee te werken aan het optekenen van zijn verhaal. Het betekent nogal wat wanneer je – met al je persoonlijke problemen – bereid bent om ‘terug te gaan’ naar dat verschrikkelijke moment, en al je gedachten, gevoelens en emoties zult gaan ‘herbeleven’.

Het boek kreeg de titel ‘Onder vuur’. Op vrijdag 1 oktober 2021 vond in het Marechausseemuseum in Buren de

Emiel Jansen (li) met de ouders van Jeroen Severs

foto: privécollectie Emiel Jansen

presentatie van het boek plaats. In het museum was een bijzondere plaats voor de uitreiking gekozen. Om de hoek van de ontvangstzaal is namelijk een permanente herdenkingshoek voor Jeroen ingericht. Een zichtbaar geëmo-

tioneerde, maar van trots glimmende Emiel Jansen, reikte het eerste exemplaar uit aan de ouders van Jeroen Severs. Het tweede exemplaar werd overhandigd aan CKMar, luitenant-generaal dr. Hans Leijten.

Deel 2

Familie De Boer

Een nassaublauw leven in de muziek

Juni 2005, Sint-Petersburg, concert, (vlnr) Dyon van der Bogaert en Anne Roel de Boer

Naar Australië! Voor de baas, helemaal down under. Die 'vacature' had ik even gemist. Mijn carrière heeft mij toch best op enkele bijzondere plekken gebracht, maar ja, dan had ik maar een muziekinstrument moeten leren bespelen. Toon houden is, zeg maar, niet mijn sterkste kant. Gelukkig is dat bij de muzikanten van ons Trompetterkorps, sinds 2019 onder de naam Orkest Koninklijke Marechaussee, wel anders. En dan kom je nog eens ergens. Anne Roel de Boer is zo'n muzikant. Hij heeft gedurende zijn hele carrière het controleren van paspoorten of het militair politiewerk, zelfs met Gurkha's tijdens een uitzending, gecombineerd met het spelen van de juiste noten. | Door: Henk Rijke

"Muziek maken is mij met de paplepel ingegoten", zo begint Anne Roel. "Als mijn vader 's avonds aan het oefenen was, lag ik nog te luisteren. En toen ik een jaar of zeven was, zag ik een klaroen van mijn vader liggen en ben daarop begonnen met spelen. Toen mijn vader zag dat ik dat leuk vond, kreeg ik van hem les en mocht ik later mee naar het grote orkest. Ik ben zagezegt 'met een blauwe jas aan geboren'. Het militair zijn trok mij wel. Ik hoorde de verhalen van mijn vader en dat wilde ik ook wel meemaken. De liefde voor de marsmuziek ontstond bij het horen van een singletje van de Marinierskapel; het was de mars 'Arnhem', die heb ik grijsgedraaid. Het was de tijd van de Vietnamoorlog. Ik wilde zelf een bijdrage leveren aan de beveiliging van ons land. Dus toen ik niet dienstplichtig kon worden – mijn geboortjaar 1959 werd vrijgesteld – heb ik mij aangemeld voor de Koninklijke Marechaussee. Die wereld kende ik tenslotte al een beetje. Ik ging als 5-jarige al met mijn vader mee op weekendwacht.

Achter op de fiets naar de Koning Willem III-kazerne. Dan maakte ik al een 'rondje' over de hindernisbaan en tussen de middag patat met een biefstukje. Wie wil dat als kind nou niet."

Trompet mee op bivak

"Ik ben van lichting 77-3. We hadden een prima kaderteam met Slootweg – die gaf ons tijdens een mars nog wel eens een extra 'afkoelmomentje' in het Uddelermeer – en met Hooiveld, Baas, Hettenscheid en Zuiderveld. En ja, ze wisten natuurlijk vanaf dag één dat ik 'de zoon van' was, dus de trompet moest mee op bivak. 's Morgens reveille blazen en later het 'gasalarm'. Dat was achteraf niet zo slim, want om te spelen moet je inademen en met gas om je heen word je daar niet vrolijk van. Het heeft mij niet weerhouden lid van het Tamboerkorps te worden. 's Avonds na de studie repeteren en vrijdagmiddag was de keuze tussen sporten, koor of muziek voor mij dus al gemaakt."

"Van de wettenstudie vond ik Militair Strafrecht erg interessant. Mooi hoe daarin de verschillen qua status tussen militairen en burgers naar voren komen. Dan weet je: militair zijn is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. De dienst houdt niet op om 17.00 uur. Dat heb ik in de jaren daarna wel gemerkt, op Schiphol, op uitzending in Bosnië en ook als muzikant en later als commandant van het Trompetterkorps."

Brigade Schiphol

Mijn gedachten dwalen even af. Schiphol, dat is de brigade waar ik zelf heb mogen werken en Anne Roel ook heb ontmoet. We zaten 'in hetzelfde week-end'. Het was in vergelijking met nu kleinschalig: 135 medewerkers, zo'n 60 per weekend en 15 man overhead. Iedereen kende elkaar. We woonden in 'de flat' van de brigade in Badhoevedorp: Anne Roel, collega Jan Meijering en ik. 's Avonds na de dienst nog even een wodka jus d'orange als afzakkertje en

's morgens om vijf uur de wekker zodat je fris en fruitig met de combi mee kon voor de vroege dienst. Tien tot twaalf dagen dienst achter elkaar en dan een dag of vijf vrij. Regelmatig zeven dagen nachtdienst en dan in de zomer direct naar Zandvoort. Slapen kon daar ook, alleen even uitkijken dat je niet verbrandde. En tijdens een vrij weekend kon je je opgeven om mensen te escorteren naar hun land van herkomst.

Anne Roel kijkt ook daar met voldoening op terug: "Ik vond dat een van de indrukwekkendste aspecten van het werk. Mensen die het land moesten verlaten, veilig afleveren in het land waar ze vandaan kwamen. En als je ze eenmaal goed had afgeleverd, had je vaak één of twee dagen voor de terugreis. Kon je mooi wat cultuur opsnuiven. Ik heb zo'n honderd vluchten voor de baas mogen maken. Afrika, Zuid-Amerika. Tja, mooi vak hadden we. Een van de leukste herinneringen heb ik aan Suriname. In die tijd, 1981, moest je een week wachten op je retourvlucht. Dan heb je wel even de tijd om het land te bekijken. Wat een verschrikkelijk mooi land is dat. Het doet pijn dat het leven daar nu zo moeilijk is."

Het verhaal van Anne Roel herken ik. We hebben elkaar op Zanderij, het vliegveld van Paramaribo, afgelost. Zijn aankomst betekende mijn terugvlucht na een verblijf in het good old Torarica hotel, te mogen varen op de Suriname-rivier, rondkijken bij de Memre Boekoe-kazerne en het gebouw van de vroegere KMar-brigade, rijden over bauxietwegen en genieten van de gastvrijheid van de Surinamers.

Wachtmeesterkursus

Anne Roel vervolgt: "En dan word je als flatbewoners alle drie, met gelukkig nog een aantal andere leuke collega's, aangewezen voor de onderofficiersopleiding. Daar hebben we met z'n drieën een goed glas Chivas Regal whisky op gedronken, speciaal bewaard voor dat moment. De militaire opleiding in Apeldoorn was een intensieve periode. Jan Moerdijk, Willem Elshof, Bertus de Lange, Hans Laarman, Jan Schonewille, Chrietzen de Ruiter: ze hadden allen zo hun eigenaardigheden en kwaliteiten. Ze hielden ons in ieder geval goed bezig

1979, post Schiphol Noord

1980, Brigade Schiphol. (vlnr) Nick Posthumus, Frank Cornelissen, Haye v.d. Zaag, Anne Roel de Boer, Rob Over de Linden

met oefeningen op het Groote Veld bij Lochem, in Ermelo, op de Harskamp en met een tweedaagse rond kasteel Cannenburg. Commandovoering (IK 2-17) leren toepassen en vooral lopen, veel en ver, met de MAG als groepswapen."

De lichte mitrailleur MAG, 10 kilo extra gewicht. Ik word daar nog wel eens wakker van: overdag fier voor de borst, 's nachts (heel soms...) met een 'MAG mobiel' – een as met twee wieltes door het oog van de draagriem – rollend achter je aan. Moest je alleen wel oppassen dat het kader je niet zag.

Na de militaire opleiding tot groepscCommandant volgt Anne Roel de wettenstudie, met als pilot, praktijkgericht, de opleiding tot Hulpofficier van Justitie. "Alle lessen waren gericht op die specifieke taak en dat werkte geweldig. De opgedane praktijkervaring kwam daarbij prima van pas en werd door Leen Bos en Frans van der Laar aangevuld met de nodige extra theoretische kennis. En je kon het daarna direct in praktijk brengen."

Militair politiewerk in Gouda

Anne Roel wordt geplaatst bij de wachtbrigade Den Haag Noordeinde, maar omdat het paleis nog werd verbouwd, eerst een detachering bij Brigade Gouda. "Dat was mijn eerste kennismaking met het militaire politiewerk: aanrijdingen, gerechtelijke stukken betekenen, ongeoorloofd afwezig. We waren er druk mee. Op enig moment zochten we een dienstplichtig militair die in een oranje Ford Granada met zwart linnen dak zou rondrijden. Toen heb ik alle Panorama's, internet bestond nog niet, nagezocht naar foto's van zo'n auto. Bingo! Gekopieerd en rondgebracht naar alle politiebureaus. Daar reageerde een agent op. Auto gevonden, met een slapende militair erin. Aangehouden, proces-verbaal opgemaakt en overgebracht naar zijn eenheid. Patrouille rijden met een KMar-bus viel alleen soms te veel op. Dan gebruikten we zelfs wel eens onze eigen auto. Burgerauto's had de KMar toen nog niet en je wilde toch resultaat boeken." ►

► “Ook bijzonder: tijdens een kettingbot-sing op de A12 was een militair in zeer dichte mist achterop een auto met twee dames op leeftijd gereden. Omdat het ter plekke te gevaarlijk was, hebben we de dames en de militairen even meege-nomen naar een nabijgelegen boerderij om hun verklaringen op te nemen. Kre-gen we de volgende dag op ons donder van de brigadecommandant omdat we buiten ons bewakingsgebied waren gegaan. De aanrijding en de boerderij bleken er 200 meter buiten te hebben gelegen. Een paar weken later moest ik weer bij hem komen. Er lag een bedank-brief van een van de dames. Ze bleek secretaresse bij de Hoge Raad te zijn. Ze was nog nooit zo keurig behandeld. Het kan verkeren.”

Later wordt Anne Roel geplaatst bij Brigade Amsterdam aan het Robert Kochplantsoen. Opnieuw basispolitiezorg en een week per maand de beveiliging van transporten voor De Nederlandsche Bank. “Ook mooi om te doen. Van Gro-ningen tot Middelburg en papier halen bij Van Houtum & Palm in Apeldoorn, we kwamen overal. En vergis je niet. In die tijd werden in België en Frankrijk regelmatig geldauto's overvallen met antitankwapens. Gelukkig zelf niet mee-gemaakt, maar je rijdt en kijkt profes-sioneel toch echt anders dan tijdens een privétje naar Scheveningen.”

Terug naar Schiphol

“Schiphol bouwde een nieuwe hal en daar moest een zomerdetachement voor komen. Dat werd later een plaatsing. Hadden we een keer een mevrouw uit Terschelling die haar paspoort was verge-

ten, maar voor haar bestemming kon geen toeristenkaart worden afgegeven. Wat te doen? Hebben we geregeld dat een militaire helikopter vanuit Leeuwar-den het paspoort van Terschelling naar Den Helder bracht. Die moest toch een oefenvlucht maken. Vervolgens bracht een KLM-heli het paspoort naar Schiphol. Grote koppen in De Telegraaf en een zeer tevreden reizigster. Wat goede contacten al niet mogelijk maken. Dat kon toen nog.”

“Toen de KMar de politietaken op de luchthaven van de Rijkspolitie ging over-nemen, werden we daarvoor klaarge-stoomd op Leyduin tijdens de Mare-chaussee Opleiding Schiphol (MAROS). Dat politiewerk gaf een extra dimensie: burgerverdachten. We werden bijvoor-beeld geconfronteerd met mensen die vals geld aanboden bij de bank op Schiphol. En dat betekende andere procedures ontwikkelen, want dat proces-verbaal ging nou eenmaal niet naar de Auditeur Militair in Arnhem.”

Muzikale uitdagingen

En ondertussen werd er driftig muziek gemaakt. “Als marechaussee op Schiphol was ik geen lid van het Trompetterkorps, maar als CKMar je persoonlijk vraagt om lid te worden, zeg je niet snel nee. Dus tussen 1983 en 2010 met heel veel plezier actief geweest als spelend lid. Twee dagen per week oefenen, eerst in Apel-doorn, later op verschillende plaatsen in het land. En muzikaal hadden we mooie uitdagingen met een aantal taptoes. Na het wegvallen van de dienstplichtigen in 1996, werd het Trompetterkorps een combinatie van KMar-personeel dat

operationele taken verrichtte en als ama-teur muzikaal zijn beste beentje voor-zette, en voornamelijk professionele muzikanten die in deeltijd voor het Trompetterkorps gingen spelen. Dat zorgde voor een kwaliteitsinjectie.”

“We telden echt mee in de muzikale wereld en kregen uitnodigingen om Nederland te vertegenwoordigen tijdens taptoes in het buitenland. Dat was prachtig: reizen, week repeteren, week optreden. Hard werken, maar ook veel mensen ontmoeten en veel mogen zien. We mochten bijvoorbeeld in Australië spelen tijdens de dodenherdenking op 4 mei van Nederlanders die voor Neder-land in Azië hebben gevochten, in Kaapstad in het VOC-fort 'Castle of Good Hope', in Nieuw-Zeeland in de vulkani-sche omgeving van Rotorua met Maori dans, en in Halifax, Canada met doedel-zakbands. Stuk voor stuk ervaringen die je nooit meer vergeet. Hierdoor bleef het werk erg afwisselend.”

Automatiseringsprojecten

“Een tijdje later werd ik gevraagd voor een automatiseringsproject en dat werd mijn volgende uitdaging. Die was be-hoorlijk: ik ging deel uitmaken van het Projectteam Decentrale Securitycheck, het uitrekenen van de inzet voor circa 1000 beveiligers. Een halfjaar vooruit berekenen wat er op Schiphol per kwar-tier aan beveiligingsinzet nodig was van een particulier beveiligingsbedrijf, reke-ning houdend met risicoprofielen. Erg leuk, maar ik geef het je te doen. Toen dat op poten stond, mocht ik helpen met de landelijke invoering van het Bedrijfs-processensysteem (BPS) en later het Recherche Basis Systeem (RBS). Het was mooi om collega's die zelf actief zaken aan het oplossen waren, op deze manier te kunnen ondersteunen. Ik heb daar een mooie tijd gehad.”

Uitzending naar Bosnië

“Ondertussen mocht ik ook op uiten-ding, naar Bosnië. En daar merk je dat wij als Nederlanders zo onze eigen ma-nier hebben om met een probleem om te gaan. We hadden te horen gekregen dat er met kerst altijd problemen waren in de bar. Uit het contact met onze Britse MP-collega's begreep ik dat zij helemaal geen contact hadden met de jonge Britse

2001, Bosnië, kerstoptreden samen met Churka-band, Anne Roel de Boer in het midden

2012, Rotterdam, De Kuip, EK 2012

2014, Apeldoorn, concert in het Oranjepark

militairen. Er was vooral afstand en wachten tot het ergens mis ging. Wij gingen toen vooraf al informeel met de Britse en Nederlandse militairen in gesprek en dat scheelde letterlijk een slok op een borrel. Acteren op beschikbare informatie, dat noemen we nu informatiegestuurd optreden.”

Het was voor Anne Roel wel even wennen: van het op en top commerciële Schiphol naar de internationale hiërarchie op een Engelse kazerne. “Dat gaf af en toe wel even wat spanning. Je kunt nu eenmaal beter niet binnenkomen bij een Britse generaal zonder je te melden. Ook meende zijn opvolger dat we maar een

paar kamers moesten inleveren voor zijn mensen. Maar ja, dat waren onze verhoorkamers en wij werkten voor het Openbaar Ministerie in Nederland en niet voor de goede man, dus die vlieger ging niet op. Een paar weken later had hij ons nodig toen een gebied verkeers-technisch veiliggesteld moest worden. Kwam het allemaal weer goed. En ja, mijn cornet, in dit geval een pocket-exemplaar, was mee naar Bosnië. Toen ik op enig moment ergens een band hoorde spelen, ben ik naar binnen gelopen. Bleek een band met Gurkha's te zijn die aan het oefenen was. In de pauze kwamen we in gesprek en binnen een uur speelde ik mee. We hebben samen,

onder andere tijdens de kerst, een paar mooie optredens kunnen geven. Je maakt wat mee bij de marechaussee.”

Commandant Trompetterkorps

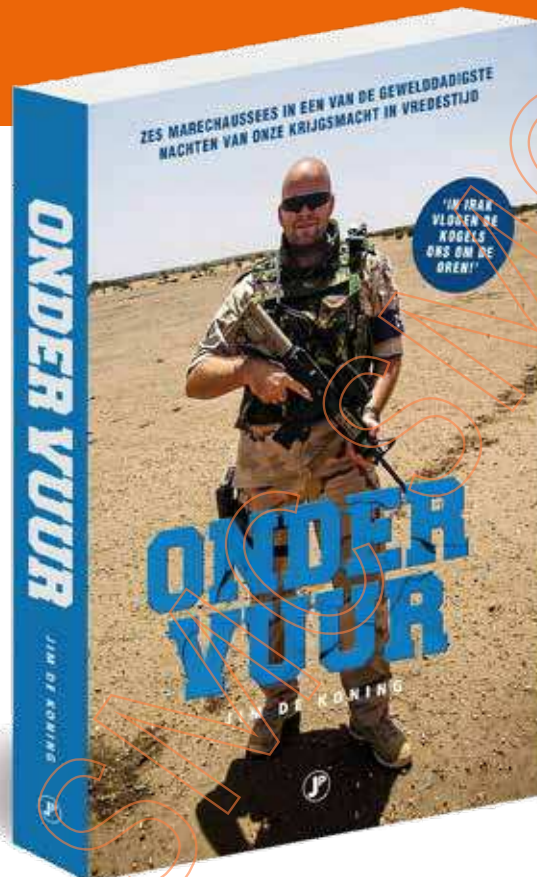
“Misschien gloorde daarna wel mijn grootste uitdaging aan de horizon. Commandant worden van het Trompetterkorps. En dat lukte. Er lag meer dan genoeg werk. Spelen konden we, maar op het gebied van huisvesting, financiën en contracten van de muzikanten, was er een wereld te winnen. De basis kon beter op orde en dat is grotendeels gelukt.”

“Ondertussen kon het orkest tijdens bijzondere evenementen spelen. Zo mocht het Trompetterkorps bij een wedstrijd van het Nederlands voetbalelftal het Wilhelmus spelen in De Kuip in Rotterdam – ik kon het toen toch niet laten zelf even mee te spelen – en een optreden tijdens de militaire taptoe in Ahoy, inclusief paarden en motorrijders. Ook mochten we een volledig concert geven tijdens de viering van het 200-jarig bestaan van de KMar in het Oranjepark in Apeldoorn. Op dezelfde plek waar ik jaren eerder met mijn vader de Taptoe speelde tijdens de dodenherdenking, stond ik nu als commandant van het Trompetterkorps in de coulissen te kijken of alles naar wens verliep. En dat liep het en daar ben ik stiekem best een beetje trots op.”

Dat kan ik beamen. Ik zat zelf in het publiek en was een van de velen die toen konden genieten van een bijzonder concert. Op zo'n moment voel je je dankbaar deel te mogen uitmaken van ons bijzondere Wapen.

Anne Roel sluit af: “Ik heb het orkest in 2017 met een gerust hart kunnen overdragen aan mijn opvolger. Weet je, muziek maakt wat in je los. Ik weet nog dat ik als eerste militair eresignalen mocht spelen in het voormalig concentratiekamp Sachsenhausen. Daar heb ik mij vooraf warm gespeeld met een koraal. Ik was helemaal alleen, maar toen ik aan het spelen was, kwam de muziek als vanzelf uit mijn cornet en voelde ik mij helemaal niet alleen. Een magisch moment. Dat kan muziek met je doen.”

Het boek 'Onder vuur' gaat over de hinderlaag waar op 14 augustus 2004 een patrouille van wachtmeester der 1e klasse Emiel Jansen met nog vijf marechaussees en Wafik, hun Iraaks/Nederlandse tolk, in Ar-Rumaythah in Irak in terechtkomen. Wat begon als een relaxed ritje na terugkeer van een routineverhoor met een lokale getuige van een schietpartij, eindigt in een dramatische gebeurtenis waarbij Jeroen Severs ter plekke sneuvelt. Emiel Jansen vertelt in het boek over de impact die deze catastrofe op hem heeft en hoe die tot op de dag van vandaag zijn leven beheerst. | Door: Willem Geense

'Onder vuur'

Zes marechaussees in een van de gewelddadigste nachten van onze krijgsmacht in vredestijd

Het boek telt 33 hoofdstukken die zijn onderverdeeld in drie thema's: de hinderlaag, het eerbetoon aan Jeroen Severs en PTSS. Kern van het boek is de dramatisch verlopen hinderlaag op 14 augustus 2004 tijdens de Nederlandse SFIR-missie in Zuid-Irak, maar de aanloop naar dat hoofdstuk duurt even. Zo beslaat 'Vertrek naar Irak' vier hoofdstukken waarin van alles wordt aangehaald; van de geboorte van Emiel Jansen tot zijn eerdere missies in Bosnië en Kroatië, eerst als dienstplichtige en later als beroepsonderofficier van de Koninklijke Landmacht. Ook het sneuvelen van Raviv van Rensen bij een moslim-roadblock in 1995, en het drama van Srebrenica komen in die hoofdstukken aan de orde. Pas in hoofdstuk 6 komt Emiel aan in Camp Smitty in Irak, waar hij goed bevriend raakt met wachtmeester Jeroen Severs, die hij overigens al eerder tijdens zijn missie-opleiding heeft ontmoet.

Structuur

In het begin had ik wat moeite met de structuur van het boek: wie is bijvoorbeeld de 'ik-persoon' die aan het woord is? Is dat auteur Jim de Koning of is het wachtmeester Emiel Jansen? Verder wordt er nogal in de tijd heen en weer geschakeld. Hoofdstuk 1 begint in maart

2005. De hoofdstukken 2 t/m 5 spelen in 2004 en hoofdstuk 16 gaat terug naar dinsdagavond 11 augustus 1998, de dag waarop Jeroen Severs op de Brunssumerheide het lichaam van Nicky Verstappen vindt en Jos Brech aantreft en aanspreekt.

Vanaf hoofdstuk 7 draait het alleen nog maar om de hinderlaag waar de zes marechaussees en hun tolk met hun drie voertuigen in terechtkomen. De gruwelijke details worden beschreven in zeven hoofdstukken die ruim 60 pagina's beslaan. "Geen boek om met droge ogen te lezen". [Greet Severs – moeder van – in een item over dit boek in de uitzending van RTL-Boulevard op 23 oktober 2021]

14 augustus 2004

Als het KMar-personeel die avond heeft ontdekt dat ze voor niets naar Ar-Rumaythah zijn gereden omdat de Iraakse getuige die ze moesten hebben uiteindelijk niet is verschenen, keren ze rond middernacht terug naar Camp Smitty. Bij het verlaten van het centrum van de stad valt het hun op dat het pikkedonker is; alle verlichting is gedoofd en er is niemand meer op straat. Vreemd, want er lopen altijd wel mensen rond. Er be-

kruipt Emiel een unheimisch gevoel, maar voordat hij daarover na kan denken worden de voertuigen plotseling van alle kanten beschoten. Wachtmeester Jeroen Severs wordt in het hoofd getroffen. Een andere wachtmeester die een MB-jeep bestuurt, raakt ook gewond maar moet doorrijden; dat is de ijzeren drill tijdens zo'n overval: rijden... rijden ... rijden!

Al snel blijkt dat het geen geïmproviseerde lokale 'hit-and-run-actie' is, maar een goed voorbereide hinderlaag, want de drie voertuigen worden over de gehele (vlucht)weg uit de stad zwaar onder vuur genomen. Wanneer ze langs het lokale politiebureau rijden, denken ze daar even veilig te zijn. De lokale politie is immers de afgelopen periode langdurig door de KMar opgeleid en ziet zichzelf graag als collega. De woede is dan ook groot als de marechaussees vanaf het dak van datzelfde politiebureau onder vuur worden genomen en ook vanaf het politieterrein staan strijders gericht op hen te vuren.

Angstaanjagend

De beschrijving van de overval is angstaanjagend, het klamme zweet breekt je uit bij het lezen van dit relaas. Al direct na de eerste schoten krijgt wachtmees-

ter Jansen via de portofoon de melding van het andere voertuig: "Jeroen ligt op mijn schoot. Hij beweegt niet meer. We zitten onder het bloed." Alle radio's in de MB's zijn kapot geschoten maar de satelliettelefoon blijkt nog te werken nadat ze daar het vele bloed vanaf geveegd hebben(!)

Na de melding aan de meldkamer van de Bravo-compagnie stuurt deze direct een Quick Reaction Force -1 (QRF) naar de gestrande marechaussees, en ook deze wordt bij aankomst bij de voertuigen zwaar onder vuur genomen. De OPS-room stuurt nog een tweede QRF op pad met militairen van de Luchtmobiele Brigade. Deze QRF-2 treft hetzelfde lot, maar nu volgen beschietingen met RPG-antitankraketten. Er gaat zelfs nog een derde QRF op pad, dit keer met gepantserde Patria's. Ook deze voertuigen worden onder vuur genomen. Wanneer de marechaussees en de mannen van de Luchtmobiele Brigade uiteindelijk kunnen worden geëvacueerd en om 03.30 uur op het kamp van de Bravo-compagnie aankomen, wordt ook dat kamp direct zwaar onder vuur genomen. Iedereen moet de schuilbunkers in.

Eerbetoon aan Jeroen Severs

Vanaf hoofdstuk 15 gaat het over de gesneuvelde wachtmeester Jeroen Severs. Het begint met de melding van het overlijden van Jeroen aan zijn ouders in Zoelmond en alles wat daarna over hen heen komt. Vanaf het moment dat zondagochtend 15 augustus 2004 om halfzeven de deurbel gaat, is het leven van de ouders van Jeroen verandert in een achtbaan. De link tussen Jeroen Severs en de vermoorde Nicky Verstappen in 1998, wordt al snel gelegd. Jeroen heeft immers het lichaam van Nicky gevonden en diezelfde nacht een verdachte fietser aangesproken op die pikdonkere heide in Brunssum. Henk en Greet Severs krijgen bezoek van rechercheurs van het coldcaseteam dat het onderzoek naar de moord op Nicky leidt. In de grote groep mannen die wordt nagetrokken, blijkt ook Jos Brech te zitten, wiens naam destijds door Jeroen is genoteerd. Uiteindelijk blijkt deze informatie cruciaal te zijn voor het rechercheeronderzoek. De ouders van Jeroen zijn 'apetrots' dat de

informatie van hun zoon van 20 jaar geleden de doorslag heeft gegeven. In november 2020 is de vermoedelijke dader in Spanje aangehouden.

Later wordt Emiel in 2009 nog uitgenodigd om in Eefde aanwezig te zijn bij de naamgevingsplechtigheid van het 'Jeroen Severs gebouw' en waar hij op aandringen van Jeroens moeder een toespraak houdt.

"Jansen... het gaat niet goed met je"

Na de emotionele uitvaart van Jeroen in Culemborg, keert Emiel terug naar Irak en pakt daar de draad weer op. Als zijn missie erop zit, keert hij via het driedaagse 'adaptatieverlof' op Cyprus terug naar Nederland en denkt dat hij 'alles wel een plaatsje heeft gegeven' en dat zijn hoofd is leeggeruimd. Hij gaat weer op Schiphol aan het werk, waar hij al snel merkt dat zijn hoofd helemaal niet is leeggemaakt. Hij raakt snel geïrriteerd en snauwt vrienden, collega's en passagiers af. Hij schrikt van harde geluiden, van een onverwachte klap op zijn schouder of van een krakende mobilfoon van een taxi. Zijn nachtmerries nemen toe en worden ook steeds heftiger. Zijn bioritme is naar de knoppen en hij drinkt steeds meer. Het is inmiddels april 2005. Langzaam dringt tot Emiel door dat hij hulp nodig heeft. Iets wat zijn directe commandant, maar ook zijn collega's en vriendin al veel eerder zien: "Jansen... het gaat niet goed met je."

PTSS

Tijdens het intakegesprek met de psycholoog valt voor het eerst het woord PTSS. Er wordt een behandelplan opge-

steld in de vorm van EMDR-therapie (*Eye Movement Desensitization and Reprocessing*).

Na een maandenlang behandelproces denkt Emiel dat hij 'ervan af is', maar niets is minder waar. Wanneer zich in zijn omgeving weer een incident voordoet, krijgt hij een grote terugval. Hij verlamt, wordt bang voor een hartaanval en zijn prille relatie met z'n vriendin loopt een paar keer vast. Maar hij heeft nu de handvatten om er weer uit te komen.

Blue Support

Op zijn nieuwe werkplek op Schiphol is Emiel heel open over zijn PTSS. Daarop krijgt hij veel positieve reacties. Er blijken achteraf nog meer collega's te zijn met soortgelijke ervaringen. Zij durven er nu ook over te praten. In 2019 is met steun van Emiel, 'Blue Support' opgericht, een platform van collega's vóór (oud-)collega's waar lotgenoten binnen de KMar met elkaar kunnen praten over heftige gebeurtenissen die ze tijdens hun dienst hebben meegemaakt.

Het dramatische verhaal van Emiel Jansen maakt het allemaal duidelijk en zoals hij zelf zegt: "Ik verloor een vriend en kreeg er PTSS voor terug." Nu, 15 jaar later, is deze nachtmerrie nog steeds onderdeel van zijn dagelijks leven. Met dit boek hoopt Emiel anderen te helpen en het taboe rond PTSS verder te doorbreken.

Titel: Onder Vuur

Ondertitel: Zes marechaussees in een van de gewelddadigste nachten van onze krijgsmacht in vredetijd.

Auteur: Jim de Koning (politie Oost-Brabant, oud-marechaussee).

Aantal pagina's: 256.

Uitgever: Just Publishers.

Prijs: € 21,99.

In gedachten terug in Kabul

2009, Kabul, hoofdgebouw van het ISAF HQ

Veteranen van de missies in Afghanistan waren afgelopen zomer in gedachten weer helemaal terug bij hun uitzending. Of letterlijk terug, zoals de collega's van de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB). Via de media sijpelen het land, de mensen en vooral het conflict, onze huiskamers binnen. Voor iedere Afghanistanveteraan zal de beleving bij het zien van die beelden anders zijn. Naast de marechaussees die betrokken waren bij de grotere missies in Uruzgan en Kunduz, gingen er ook marechaussees op 'kleine' missies. Vooral voor die groep is het lastig om na de gebeurtenissen rondom de terugtrekking, de erkenning in de (algemene) berichtgeving terug te vinden. | Door: Jeroen Wijngaard

Collega's van de KMar waren reeds in 2002 aanwezig in Kabul en zagen een opgelucht Afghaans volk vol hoop, net bevrijd van de Taliban. Collega Ralf Habets nam in 2003 de deur van het KMar-kantoor mee terug uit Camp Warehouse, dat net buiten Kabul lag. Een kortstondige maar intensieve eerste ISAF-periode zat erop. Een periode waarin internationaal moest worden samengewerkt, maar waarin ook de banden met andere krijgsmachtdelen die in het gebied werkten, moesten worden aangehaald. Zij werkten in het begin onder primitieve omstandigheden in wat een lange episode op uitzendgebied zou worden. Zo was ik van mei 2009 tot november 2009 als *International Military Policeman* (IMP) op het ISAF-hoofdkwartier in Kabul gestationeerd.

De beelden van de afgelopen maanden uit de Afghaanse hoofdstad hebben me laten schrikken: het geweld, de chaos en de paniek onder de bevolking. Tegelijkertijd hoor ik ook de geluiden en ruik ik de geuren van de stad. De oproep tot gebed bij het opkomen van de zon, het geroezemoes op straat en de eeuwige waas die altijd in en om de stad lijkt te hangen. In de vele analyses die nu in de krant verschijnen en de documentaires die worden uitgezonden, herken ik echter het beeld dat in 2009 al rondzong op het hoofdkwartier.

Mijn beeld van Afghanistan

Bij aankomst in mei 2009 leek deze missie veel op mijn eerdere uitzending naar Bosnië. Alles was tot in de puntjes geregeld. De jarenlange aanwezigheid van de

internationale gemeenschap heeft de boel aardig verwesterd. Werken in een land waar wél de sporen van de oorlog zichtbaar zijn, maar waar de echte oorlog nog maar zelden dichtbij komt. Feestdagen worden groots gevierd en het contact met thuis is makkelijk te realiseren. Er wordt hard gewerkt aan de opbouw, er wordt gedroomd van een veilig en stabiel Afghanistan, waaraan de één meer geloof hecht dan de ander. De beleidsmakers in de kantoren zien de cijfers en zijn hoopvol. De lokale Afghaanse kapper is sceptisch en leeft met de dag. Wanneer ik enthousiast uit de stoel spring en hem gedag zeg, reageert hij met: "Inshallah", als God het wil. Dit tekent mijn beeld van Afghanistan, het kan nog alle kanten op. Er is nog veel tijd nodig, tijd die we nu, blijkt achteraf, niet zouden hebben.

Mooie smeltkroes

Als IMP'er loop ik over het hoofdkwartier, spreek de generaal, maar ook de Afghanen op de wekelijkse markt, waar ik ineens in het Nederlands wordt aangesproken door een ogenschijnlijke voorbijganger, werkzaam voor een hulporganisatie. Kabul was een mooie smeltkroes waaraan alle militairen, politieagenten, particuliere beveiligers, hulpverleners en diplomaten herinneringen zullen hebben. De een vond het er verschrikkelijk, de ander liet zich meevoeren in de sfeer van de stad en zou meerdere malen terugkeren naar Kabul.

Dreiging

In het Nederlandse onderkomen werd iedere week de 'keek op de week' gehouden. In herinner me hoe de toon van lieverlee veranderde. In augustus 2009 stonden de presidentsverkiezingen op het programma en de dreiging verhoogde. De wekelijkse markt ging niet meer door, de maatregelen werden aangescherpt, maar er lijkt nog steeds weinig aan de hand. Wanneer ik tijdelijk de Duitse Provost Marshal met administratief werk ondersteun, wordt er gesproken over de bloedigste zomer in Afghanistan sinds jaren. Gevechten in de zuidelijke provincie Helmand en de aankomst van duizenden extra Amerikaanse troepen, voornamelijk mariniers, maken duidelijk dat er iets aan het veranderen is. Het doel lijkt – met het oog op de komende verkiezingen – de bevolking angst aan te jagen. Halverwege de uitzending veranderen niet de omstandigheden, maar wel mijn gevoel. Alles is nog steeds goed geregeld, maar de sfeer wordt anders.

Explosie

Dan klinkt er op zaterdag 15 augustus 2009 – terwijl ik een e-mail naar huis aan het schrijven ben – een enorme dreun. Mijn bureau komt met vier poten los van de grond, het licht valt uit, een stofwolk dwarrelt door het gebouw en op de achtergrond klinkt het alarm. Met mijn helm op en mijn scherfvest aan loop ik de gang op waar iedereen op de grond liggend of gehurkt veiligheid lijkt te zoeken. Heel even volg ik hun voorbeeld tot

ik besef wat mijn rol als IMP'er tijdens een dergelijke gebeurtenis is.

Buiten het gebouw maar nog op het hoofdkwartier, lopen de bewaking en de *close protection teams* van de hoogwaardigheidsbekleders. Op het *police station* pak ik een wapen en ontmoet ik mijn Nederlandse en Italiaanse collega's. De Italiaan is bij de les en attendeert mij erop dat er ook twee IMP'ers bij de poort stonden, de plek waar de explosie vandaan kwam. Ik loop richting de poort en word onderweg reeds door de geestelijk verzorger aangesproken. Hij vertelt dat een collega al in de 'role one', de eerste hulp, is. In de gang van dit gebouw is het een chaos. Bebloede Afghaanse politieagenten, soldaten en burgers lopen binnen. Ergens op een veldbedje ligt Joost met een bebloed been. Hij herkent mij, maar door zijn beschadigde trommelvliezen is een gesprek niet mogelijk. We kunnen elkaar even in de ogen kijken en hij kan zijn eerste verhaal kwijt. Joost, die met een Italiaanse collega bij de poort had gestaan, was gewond maar veilig.

Chaos en ellende

Nadat ik door medisch personeel vakkundig de ruimte word uitgewerkt, sta ik enkele ogenblikken radeloos in de Afghaanse zon, omringd door chaos en ellende. Uiteindelijk vind ik werk bij de poort en bewaak met andere collega's de afzetting. Na daar uren te hebben gestaan, kan ik douchen en op adem komen. De missie en het hoofdkwartier zouden nooit meer hetzelfde zijn.

De betrekkelijke veiligheid van het hoofdkwartier was er nog wel, maar er was een soort gevoel van onbehagen in

ons allemaal geslopen. Joost ligt nog enkele dagen in het ziekenhuis en dankzij de vriendelijke BSB'ers kan ik daar nog op bezoek voordat hij de trage reis richting Nederland en het Militair Hospitaal zal maken. We zouden elkaar na afloop van de missie weer zien op Kreta.

Daar, op dat Griekse eiland, zien we de beelden van de beveiligingscamera's die de verwoestende werking van de autobom op 15 augustus 2009 hebben vastgelegd, en beseffen hoeveel geluk Joost heeft gehad. De klap heeft met ons allemaal iets gedaan, maar ik zie ook met hoeveel kracht en wilskracht de marechausseebeveiligers van toen met deze ervaring omgaan. Het was achteraf een missie in twee delen met twee soorten gevoelens. Het gevoel dat wat we er deden van belang was, maar wat misschien bij voorbaat geen langdurige oplossing zou brengen. De verhalen die nu verteld worden, zitten vol leed en bizarre belevenissen die niet snel zullen doorklinken in de analyses die we nu horen. Velen van ons draaiden een uitzending in dat land met twee gezichten.

Ervaring voor het leven

Afghanistan is voor velen van ons een langdurig missiegebied geweest, waarbij de KMar met de collega's van de BSB er tot het laatste moment bij waren. En of het nu gaat om grote of kleine missies, met veel of weinig aandacht in de geschiedenisboeken die nog geschreven moeten worden, of missies die zullen worden vergeten; voor de één zal het een verrijking zijn geweest, voor de ander het begin van een nachtmerrie. Zo kijken we allemaal – met de analyses van nu op de achtergrond – terug op Afghanistan. Voor mij persoonlijk was de IMP-periode een verrijking. Werken op een internationaal hoofdkwartier leverde veel nieuwe vrienden op en een ervaring voor het leven, maar ik beleefde er ook angstige momenten. Afghanistan, een land met veel gezichten dat ons nog lang zal blijven bezighouden, terwijl Sirajuddin Haqqani, de man die werd gezien als leider van de groep die op 15 augustus 2009 'onze' poort eruit blies, nu minister van Binnenlandse Zaken in Afghanistan is!

2009, Kabul, groepsoverzicht ISAF rotatie 6 met de befaamde deur die nu in het Marechausseemuseum te bewonderen is.

Bont en Blauw

De telefoon bij een districtscommandant stond nimmer stil en vooral niet in het Zuiden en in die tijd, waarover ik schrijf. Ik had brigades in 12 plaatsen en er gebeurde altijd wel iets, dat de moeite waard was.

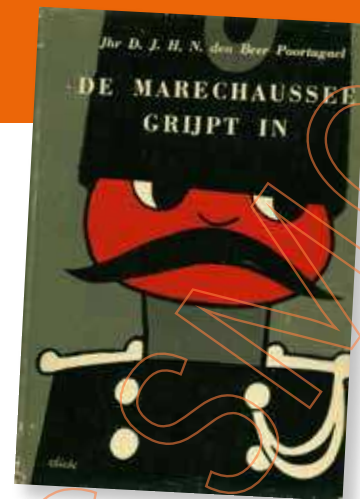
Juist onder het avondeten, belde de commandant van een der buitenbrigades op, dat hij de daders van een belangrijke inbraak te pakken had gekregen. Het dorp waar die brigade was gevestigd was slechts een 10 Km van mijn standplaats verwijderd en ik besloot er na het eten per rijwiel naar toe te gaan, omdat ik me nog al geïnteresseerd had voor de bewuste inbraak. De wachmeester, die het onderzoek leidde was een nog jonge man en ik was benieuwd hoe hij het er af zou brengen.

Het had die dagen hard gevroren en ook die avond was het gemeen koud. Hoewel ik altijd, wanneer ik 's avonds op controle ging, zei dat ik niet wist hoe laat of ik weer thuis zou zijn en men niet ongerust behoefde te zijn als ik 's nachts helemaal niet meer opdaagde, had ik dit keer mijn vrouw bezworen bijtijds terug te zullen zijn, omdat we de volgende dag samen op reis zouden gaan. Maar ja, hoe gaat

het, wanneer het onderzoek interessant is en je ieder ogenblik denkt, dat de verdachte zal bekennen. Je stelt je vertrek telkens uit en zo was het ongeveer twaalf uur geworden, toen de verdachte eindelijk door de mand viel. Enfin de afstand was slechts 10 Km, een goed half uur fietsen en om kwart voor één kon ik gemakkelijk thuis zijn. Dat dacht ik, maar ik had buiten de waard gerekend, in deze buiten het motregentje, dat was gaan vallen tijdens wij op het bureau zaten te onderwerpen.

Ik merkte dat dadelijk, toen ik één stap buiten de deur deed en meteen op het onderste gedeelte van m'n rug zat. Ik stond op, probeerde te lopen, maar aangezien de kazerne iets hoger was gelegen, slibberde ik meteen naar de weg, waar ik weer op hetzelfde lichaamsdeel kwam te zitten. Met heel veel moeite en na ontelbare malen teruggeleden te zijn en niet nadat de wachmeester wat gruis had gestrooid, kwam ik weer in de kazerne aan en aldaar hield ik krijgsraad met me zelve. Het was geen eenvoudig geval. In die dagen bestond er nog geen automatische telefoon en het telefoonkantoor in het dorp sloot 's avonds om, naar ik meen, 8 uur. Een verbinding met huis was dus niet te krijgen. Er was wel een heel goed hotelletje in het dorp, waar ik zou kunnen logeren, maar ik vreesde, dat ditmaal mijn vrouw wel heel erg ongerust zou zijn. Aan terugrijden op de fiets was geen denken aan en dus bleef er niets anders over dan maar te lopen.

Zo gezegd zo gedaan en welgemoed begaf ik me op weg om enige ogenblikken later languit op de grond te liggen. De gehele aarde was met een spiegelgladde ijskorst bedekt. Ik stond weer op, schoof voorzichtig verder en bereikte het einde van het dorp na een vijf of zes keer gevallen te zijn. Ik bedacht me, dat het midden van de grote rijweg wel iets meer oneffen zou zijn en dies probeerde ik daar te komen, maar het bleef proberen, want de weg was bolrond en na twee stappen gleed ik weer terug. Toen besloot ik maar de

zandweg binnendoor te nemen, die ik anders te paard reed. Die zou toch wel minder glad zijn door de meerdere oneffenheid. Ja oneffen was de weg wel, maar niet minder glad. Het fietspad was in het geheel niet te begaan, dat was het toppunt van gladheid en de enige keren dat ik er niet op uitgleed, waren de momenten, dat ik er languit op lag. En het keihard bevroren zand en de karresporen waren evenzeer met een ijskorst bedekt. Toch kwam ik heel langzaam vooruit, na ontelbare valpartijen.

Toen bedacht ik me, dat ik wel eens gehoord had, dat je vaster stond wanneer je sokken over je schoenen aan had en toen ik weer eens op het laagste gedeelte van m'n rug zat, probeerde ik maar meteen om m'n laarzen uit te krijgen. Daar gebruikte ik thuis steeds een laarzenknecht voor, omdat de schachten zo nauw waren, maar nu had ik deze niet bij de hand. Dan maar zonder laarzenknecht. Het zitje op die steenkoede ijsvlakte was niet erg comfortabel en ook het miezerige motregentje, dat maar niet ophield, droeg niet tot een opgewekte stemming bij. Ik sjoerde en sjoerde en eindelijk had ik m'n linkerlaars uit en tegelijkertijd voelde ik m'n voet bijna bevriezen. Toen de rechterlaars. Maar die bleef halverwege steken en hoe ik ook trok, ik kreeg 'm niet uit. Dan maar geen sokken over de laarzen.

Met grote moeite kreeg ik m'n rechterlaars weer helemaal aan, doch de sok van m'n linkervoet, waar ik nu alle gevoel uit verloren had, was nat geworden van de motregen en wilde niet glijden, toen ik probeerde de laars weer aan te trekken. Ik kon trekken als een trekos, maar de laars ging niet aan en eindelijk besloot ik op één laars en één sok maar verder te gaan. Het was een

dwaze vertoning, mezelf te weten voortstappen in uniform met één laars aan en de andere in de hand, maar het was stikdonker en bovendien was er niemand op de been. Zo ben ik uiteindelijk thuisgekomen na nog ontelbare

valpartijen en was ik werkelijk bont en blauw.

Doodop en pijnlijk overal kwam ik 's morgens om 6 uur thuis na over die 10 Km zeker 5 à 6 uur gedaan te heb-

ben. En toen ik me naar boven had gesleept, zei mijn vrouw: "Och, ben je toch over die gladdigheid naar huis gekomen? Ik had gedacht, dat je daar wel naar het hotel gegaan zou zijn." Toen heb ik iets onbehoorlijks gezegd.

Heeft het paard U dat gezegd?

De officieren der Marechaussee worden niet verondersteld zelf politioneel op te treden. Zij hebben een leidende functie en staan als zodanig naast de Justitieautoriteiten en niet eronder. Persoonlijk heb ik het altijd betreurd, dat de officieren tevens hulpofficier van Justitie waren, in welke kwaliteit zij dus wel verantwoording schuldig waren aan het Openbaar Ministerie. De meeste officieren van Justitie voelden echter de juiste verhouding aan en zo ontstonden er zelden moeilijkheden.

Toch wilde het wel eens voorkomen, dat men, alleen zijnde, overtredingen constateerde, waar men niet langs kon en waarvan dus proces-verbaal diende te worden opgemaakt. Zo kwam ik op een late namiddag, het begon al te schemeren, een voerman tegen, die met een zweep als een razende op z'n arme paard stond te ranselen. Bij iedere slag zag ik, dat door het dier een rilling van pijn ging. Ik nam de voerman de zweep af en vroeg wat dat te beduiden had. Hij antwoordde, dat het paard niet meer trekken wilde.

Bij nader beschouwing bleek mij, dat een heel licht en klein paardje voor een wagen was gespannen met een zware last. Om mij te overtuigen of het dier gewillig was, zette ik het met de mond aan en het brave dier deed vergeefse pogingen om de wagen vooruit te trekken. Tevens zag ik, dat z'n flanken heftig sloegen en dat het dier de indruk maakte volkomen uitgeput te zijn. Dat kon ook gemakkelijk, want op mijn vragen bekende de man, dat het dier van 's morgens vroeg had moeten trekken. En dan nog wel die te zware last! Ik liet het paard uitspannen, zocht bij een boer een stal voor het dier, belde de brigade op om twee marechaussees

te zenden, die zouden toezien, dat de man het paard niet weer inspannen zou en zegde hem proces-verbaal aan wegens dierenmishandeling.

Het tweede bedrijf speelde zich af voor de rechtbank, waar ik als getuige werd gedagvaard. De officier van Justitie vroeg vijftig gulden en de rechtbank, die het feit niet zo ernstig vond, veroordeelde de man tot tien gulden boete. Doch daarmee ging de officier van Justitie, die blijkbaar een dierenvriend was, niet accoord en hij tekende hoger beroep aan.

Het derde en laatste bedrijf zou zich dus voor het Hof afspelen. De advocaat-generaal, die het geval serieus opnam, dagvaardde mij als getuige en als deskundige. Ik gaf als getuige mijn relaas van het geval en werd daarna als deskundige beëdigd. Nu was de president van het Gerechtshof een hoogstaand man, doch hij hield ervan zo nu en dan grappig te zijn ten koste van anderen, wat ik wel wat goedkoop vond, aangezien men uit eerbied voor het Hof meestal niet grappig terug durfde zijn.

Mij werden als deskundige verschillende vragen gesteld, onder meer hoe ik had geconstateerd, dat het paard uitgeput was en waarom ik dacht, dat de last te zwaar was. Na deze vragen naar voldoening te hebben beantwoord, kwamen we tenslotte op de eigenlijke mishandeling, het ranselen met de zweep en nu vroeg de president met de blijkbare bedoeling om te mijne koste eens grappig te zijn, hoe ik wist dat het paard pijn had van die slagen:

"Heeft het paard het u gezegd?"

Nu, de vraag had inderdaad de gewenste uitwerking, want de publieke tribune schaterde van het lachen en ik stond daar een beetje voor gek. "Dat lijkt misschien een dwaze vraag," ging de president verder, "maar mijn vader had indertijd een landgoed en daar werd nog met ossen geploegd. De ossendrijver had een zware zweep, waarmee hij de ossen terdege raakte. Maar daar voelden die dieren niets van."

Toen zag ik, dat mijn kans gekomen was om m'n geld terug te krijgen. "Als ik u iets vragen mag, meneer de president," zei ik heel beleefd, "hebben de ossen u dat gezegd?" Het was werkelijk een revanche geworden, want nu brulde de tribune van het lachen en de president keek woedend. De advocaat-generaal vroeg nu 80 gulden boete en het Hof veroordeelde de beul tot hetzelfde bedrag. Het was voor mij een goede dag geworden.

11 juni 1977,
04.55 uur, De Punt,
spoorwegovergang
Zuidlaarderweg,
bevrijdingsoperatie is
begonnen, Starfighters
vliegen over
(zie witte stip)

Die witte KMar-helm

Treinkaping en gijzeling De Punt 1977

Op 23 mei 1977 vroeg in de ochtend, kopen negen gewapende jonge Zuid-Molukkers op het station van Assen een enkeltje voor de trein naar Groningen. Om 09.00 uur, vlak voor de spoorwegovergang aan de Zuidlaarderweg bij De Punt, dwingen zij de machinist zijn trein-stel 'Hondekop 747' tot stilstand te brengen. De machinist, de conducteur en 40 reizigers mogen de trein verlaten; de overige 54 reizigers worden gegijzeld. Gelijktijdig begint in Bovensmilde op een lagere school de gijzeling van 105 kinderen en 5 onderwijzers door vier jonge Zuid-Molukkers. | Door: Martin Aalbers

Het demissionaire kabinet Den Uyl vormt een crisisteam met onder andere minister Van Agt van Justitie en De Gaay Fortman van Binnenlandse Zaken. Politie en Justitie nemen direct de nodige maatregelen. De treinkapers willen – net als in 1975 bij acties in Wijster en bij het Indonesische consulaat in Amsterdam – ook nu de Nederlandse regering dwingen zich in te zetten voor een onafhankelijke Republiek der Zuid-Molukken en eisen de vrijlating van 21 Zuid-Molukse gevangenen.

Er wordt door hen een ultimatum gesteld dat 25 mei om 14.00 uur afloopt. Die dag, 25 mei, zijn er verkiezingen voor de Tweede Kamer die gewoon doorgang vinden. Van Agt staat een harde aanpak voor terwijl anderen onderhandelingen voorstaan.

De gegijzelden lopen geen direct gevaar, zo blijkt uit opgevangen gesprekken middels aangebrachte af luisterapparatuur. Twee Molukse bemiddelaars gaan een rol spelen tussen de kapers en de Nederlandse regering.

Eenheden van Defensie zijn op de dag van de kaping direct in gereedheid gebracht om assistentie te verlenen, waar onder 104 Maresk uit Nunspeet. Zij gaan de beide objecten beveiligen en bewaken. Op 8 juni wordt 104 Maresk afge-lost door collega's van 103 Maresk. Een van hen is marechaussee der 2e klasse Karel Schiffer.

Karel Schiffer (1955)

Karel groeit op nabij het Zuiderpark in Den Haag. Zijn vader is werkzaam bij de politie in Den Haag op het bureau Bijzon-dere Wetten en Vergunningen. Karel is een nakomertje, "een cadeautje", zoals hij zelf zegt. Hij wordt grootgebracht door 'drie moeders', zijn twee zussen die 10 en 16 jaar ouder zijn én zijn moeder. In zijn jonge jaren is hij helemaal weg van alles wat met vliegen te maken heeft. Is lid van een luchtvaartvereniging en be-haalt als 16-jarige zijn zweefvliegbrevet. Hij wil niets liever dan naar de Rijkslucht-vaartschool (RLS) in Eelde om piloot te

worden en wordt aangenomen. Maar eerst moet hij nog zijn Atheneum-B di-ploma halen op het Vrijzinnig-Christelijk Lyceum (VCL). Het motto van het VCL is 'ik denk zelf'. Het kunnen ontplooiën op intellectueel, sociaal én maatschappelijk terrein en zo ontdekken wat waardevol is voor jezelf en voor anderen, vindt de school essentieel. Helaas, Karel zakt op één tiende punt. Zijn vader beweegt hemel en aarde om hem toch geplaatst te krijgen op de RLS, maar tevergeefs. Dat schooljaar doet hij over en slaagt alsnog voor Atheneum-B. Maar oh wat een pech, de RLS is voor drie jaar geslo-ten wegens een overschot aan piloten. Karel gaat civiele techniek aan de TU Delft studeren, maar dit is niet wat hij zoekt.

Dienstplicht

In september 1975 wordt Karel opgeroe-pen voor de selectie voor reserve of-ficiëren bestemd voor de landmacht. De oproep voor het vervullen van de dienst-

plicht valt enkele maanden later in de bus: bij de Koninklijke Marechaussee in Apeldoorn. Op 1 juli 1976 meldt hij zich op de Koning Willem III-kazerne. Nog dezelfde donderdagmorgen, binnen tweeënhalf uur na binnenkomst, stuurt wachtleider der 1e klasse Jan Schone-wille hem naar de kapper. Dat ondanks de door de VVDM gewonnen strijd voor vrije haardracht, maar bij de marechaussee toch niet... Als hij het weekend erop naar huis mag, voelt hij zich met dat gemillimeterde haar behoorlijk belazerd en schaamt zich bij thuiskomst voor zijn vrienden.

Nadat lichting 76-4 de PSU heeft ontvangen en medisch is gecheckt, wordt Karel geplaatst in de klas voor de opleiding tot reserve officier KMar. Na drie weken volgt echter overplaatsing naar de klas voor de opleiding tot reserve wachtleider KMar. In tegenstelling tot de andere aspirant kaderleden, is Karel fysiek niet de sterkste. Zijn collega's zijn meer van het type halvmarathonloper. Drie maanden daarna wordt hij geplaatst bij de marechaussee-opleiding. Hieraan is een aantal factoren debet. Het VCL heeft hem gevormd in zijn denken en handelen tot de persoon die hij is. Zijn basishouding is echter niet geheel overeenkomstig wat men bij het Wapen gewend is. Hij gaat graag in discussie, vraagt vaak en veel naar het waarom van iets of wat en dat wordt niet altijd op prijs gesteld. Het volgzame ontbreekt in hem. Ook in de hiërarchische structuur kan hij zich niet goed vinden.

103 Maresk

Na de opleiding wordt Karel begin 1977 geplaatst bij 103 Maresk op de Generaal Winkelmankazerne in Nunspeet. Een periode van acht maanden waar hij met een goed gevoel op terugkijkt. Alles gaat er wat gemoedelijker en losser aan toe, veel verplaatsingen en oefeningen. De verbindingsmiddelen spelen daarbij een belangrijke rol. Zonder dat Karel in Apeldoorn daarvoor is opgeleid, maakt hij zich de kennis van en over de apparatuur snel eigen. Hij wordt beheerder van de verbindingsmiddelen en dat blijkt tijdens oefeningen zijn voordeel te hebben. Samen met de 'verbindelaars' heeft hij onderdak in de meest prettigste omgevingen, zoals in een café-restaurant of in

Voorjaar 1977, Nunspeet, 103 Maresk, aangekomen voor aanvang troepenverplaatsing, mar Schiffer (op rechts)

een boerenhoeve. Luxe onderkomens met goed eten en drinken zoals schnitzels en bier op zijn tijd.

Ook de haardracht is niet meer zo kort als tijdens de opleiding, maar lang is nog steeds uit den boze. Met gel wordt het haar zodanig 'opgewerkt', dat het onder de helm niet opvalt. Desondanks wordt het Karel toch fataal. Als hij tijdens de wacht aan de poort staat, laat hij een officier van de Koninklijke Marechaussee in het 'blauwe pak' binnen. De auto stopt, de man stapt uit, wijst hem op zijn te lange haardracht en vraagt zijn naam en registratienummer. Nadien moet Karel bij zijn eskadronscommandant op rapport komen en krijgt vijf dagen verzuwaard arrest opgelegd. En dat, ondanks dat er sinds 1970 geen verplichte korte haar-

dracht meer geldt. Een klein minpuntje in zijn verder plezierige tijd bij 103.

De Punt

Direct na de kaping en gijzeling zijn eenheden van Defensie in staat van paraatheid gebracht. Naast 104 Maresk onder andere de Bijzondere Bijstandseenheid Mariniers (BBE-M), de Bijzondere Bijstandseenheid Krijgsmacht (BBE-K) en 48 Pantserinfanteriebataljon uit 's-Hertogenbosch. Deze laatste gaat met een groot aantal YP408 pantservoertuigen het gebied rond de trein afgronden en beveiligen. 104 Maresk gaat naar De Punt en Bovensmilde voor beveiligings- en bewakingstaken. Een eenheid van de Verbindingsdienst verzorgt de verbindings tussende diverse eenheden. Na twee weken, woensdag 8 juni, wordt

Voorjaar 1977, 103 Maresk, mar Schiffer tijdens oefening omgeving Osnabrück (D)

11 juni 1977, De Punt, de gehavende trein na de bevrijdingsoperatie

104 Maresk afgelost door 103 Maresk. Karel draait donderdag zijn eerste wacht-ronde bij de spoorwegovergang Zuid-laarderweg. Daar zijn talloze filmploegen die hun camera's op scherp hebben staan richting trein. De journalisten liggen en hangen in hun auto, camper of caravan. Dagjesmensen komen in groten getale kijken, weliswaar op grote afstand gehouden door de marechaussees, maar velen willen het toch gezien hebben.

Vrijdagavond 10 juni is Karel vrij van dienst en zit met een aantal collega's op de kazerne in Assen te kaarten. Hun commandant komt de kamer binnen en vertelt de mannen onder strikt embargo dat, als de omstandigheden het toelaten, zaterdagmorgen vroeg een einde gemaakt gaat worden aan de kaping. De mannen maken zich gereed en zijn binnen een uur ter plaatse. Karel en een collega krijgen de opdracht hun plaats weer in te nemen en de overweg te bewaken en te beveiligen.

Het aanval- en bevrijdingsplan voorziet in de inzet om 03.00 uur van BBE-M, BBE-K en zes F-104 Starfighters. Echter, door grondmist moeten de Starfighters op Vliegbasis Leeuwarden aan de grond blijven. De operatie wordt twee uur verschoven in de hoop dat de mist zal optrekken. Om 04.55 uur begint de operatie en die maakt met geweld een einde aan de kaping. Het compartiment waar vermoed wordt dat zich daar de kapers bevinden, wordt met precisievuur door BBE-K onder vuur genomen. Onder dekking van dit vuur naderen mariniers van BBE-M de trein om deze te kunnen binnendringen. De zes Starfighters voeren per twee, driemaal een

schijnaanval uit op de trein waarbij de naverbranders worden gebruikt om de kapers te intimideren en demotiveren. De bevrijdingsactie duurt elf minuten, waarbij zes kapers maar ook twee gegijzelden omkomen.

Die witte KMar-helm

Als de aanval begint draait Karel zijn dienst op de spoorwegovergang Zuid-laarderweg. De schijnaanvallen door de Starfighters maken een enorme indruk, het geluid is meer dan oorverdovend. Door de massaal aanwezige filmploegen is de aanval vastgelegd. In het bekende fragment, waarop een witte KMar-helm in beeld komt tijdens het overvliegen van de Starfighters, herken je de marechaussee onder die helm niet. Dat is dus Karel Schiffer!

Na de actie vertrekken de eenheden binnen een uur uit het gebied. In Assen vindt een debriefing plaats, kunnen de mannen bijkomen van de gebeurtenissen en de ervaringen met elkaar delen. De voertuigen en uitrusting worden in gereedheid gebracht om de volgende dag naar huis terug te keren. Wat Karel bijstaat, zijn de vele mensen op bruggen die zwaaien en auto's die inhalen en toeteren. Hartverwarmend.

Bij aankomst in Nunspeet wordt hem te verstaan gegeven, dat hij maandagmorgen om 07.00 uur aanwezig moet zijn en de komende week corvee heeft. Karel tegen het kaderlid: "Wat vind je er nu zelf van, om na deze enerverende ervaring mij morgen om 07.00 uur te laten melden voor corvee? Nou, wat vind je er van?" Het antwoord: "Ik zie je over een week terug." De resterende twee maanden van zijn dienstdtijd verlopen rustig, de

normale gang van zaken voor een parate marechaussee-eenheid. Op 28 augustus 1977 zwaait Karel met zijn lichtinggenoten af.

Veteranenstatus

In 2014 krijgen de militairen die betrokken zijn geweest bij de treinkaping bij De Punt en de gijzeling van de school in Bovensmilde, de veteranenstatus. Dit is bijzonder omdat deze status in principe bedoeld is voor militairen die buiten Nederland hebben gediend. Voor de militairen die betrokken zijn bij de Molukse acties in 1977 wordt een uitzondering gemaakt. Ook de marechaussees van 103 en 104 Maresk hebben deze status gekregen.

Voor het filmpje over het einde van de treinkaping, scan de QR-code met een smartphone of kijk op <https://www.youtube.com/watch?v=aUBXBdVwTnA>. In dit fragment van 2 minuten komen op circa 17 seconden de eerste Starfighters over en direct erna komt een witte helm in beeld, de witte KMar-helm van Karel Schiffer

Foto: Martin Aalbers

2021, Karel Schiffer

Na zijn dienstdtijd werkt Karel bij de gemeente Den Haag en maakt na drie jaar de overstap naar het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Hij ontwikkelt in 1994 het concept Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Sinds de oprichting in januari 1995 van de NHG is Karel daar twintig jaar algemeen directeur. Momenteel bekleedt hij functies bij 'De Goede Woning' in Zoetermeer en de stichting 'OpMaat' in Eindhoven. Deze laatste zoekt samen met ontwikkelaars en gemeenten naar betaalbare koopwoningen voor starters.

Samen met zijn partner heeft Karel vijf kinderen en tien kleinkinderen. Ze hebben een huis in Spanje, waar zij om de maand een maand proberen te verblijven. Helaas, door corona is dit prettige ritme verstoord. Hij speelt tennis en padel (mix van tennis en squash) en fietst graag.

In MC 2020-1 is aandacht besteed aan dit onderzoek, uit te voeren door het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land en Volkenkunde (KITLV), het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH) en het Nederlands Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies (NIOD). De kabinetsbrief van 2 december 2016 vormt de basis voor dit onderzoek. Onderstaand een deel van de in die brief geformuleerde onderzoeksopdracht.

Alles afwegende concludeert het kabinet dat er inmiddels, en in tegenstelling tot het eerder genomen besluit, voldoende aanleiding is voor een breed opgezet onderzoek naar de context van het geweldsgebruik en de periode van dekolonisatie.

Een dergelijk onderzoek dient zich niet te beperken tot de geweldspleging door alle partijen waar veel deelstudies zich op richten, doch nadrukkelijk in te gaan op de brede context van de naoorlogse dekolonisatie (inclusief samenleving) en het politiek, bestuurlijk, justitieel en militair optreden in 1945-1949 in voormalig Nederlands-Indië / Indonesië, zowel vanuit Haags als vanuit lokaal perspectief. Het is belangrijk dat een vervolgonderzoek een integrale benadering hanteert en dieper ingaat op zaken die aan bod zijn gekomen in de studie van dr. Limpach. De geweldsspiraal tijdens de zogenaamde 'Bersiap' zal in een onderzoek worden betrokken. Ook de politieke besluitvorming in Den Haag over de dekolonisatie, de brede steun in Nederland voor het behoud van de relatie met Nederlands-Indië/Indonesië en de uitzending en het optreden van de Nederlandse militairen, de beperkte informatievoorziening, alsook de nasleep na 1949 en de veteranenzorg, verdienen nader onderzoek.

Voor- en tegenstanders

In de vier achter ons liggende jaren is al veel over dit onderzoek geschreven. Voor- en tegenstanders buitelden over elkaar heen. De titel van het onderzoek vormde al de eerste irritatie. Zou die titel niet moeten luiden: 'Dekolonisatie, geweld en oorlog in voormalig Nederlands-Indië, 1945-1950'? Via de web-

Eindrapport verwacht: 'Onafhankelijkheid, dekolonisatie, geweld en oorlog in Indonesië 1945-1950'

Amsterdam 27 december 1949, soevereiniteitsoverdracht

site (www.dekolonisatie-nedindie.nl) van de onafhankelijke en multidisciplinaire samengestelde onderzoeksgroep Aurore, is frequent kritiek geuit op de standpunten van de onderzoekers. De onderzoekers wordt verweten niet in een wetenschappelijk debat op die kritiek in te willen gaan.

Vanuit het dekolonisatie-onderzoek zijn inmiddels de eerste vijf onderzoeksresultaten gepubliceerd. Er is volgens Aurore echter sprake van eenzijdig en vooringenomen onderzoek. De focus ligt op het beweerd extreme geweld door Nederlandse militairen. Dat wordt geplaatst in een antikoloniale context waarin sprake is van een Nederland dat bezig is zijn koloniale machtspositie te herstellen en van onafhankelijkheidsstrijders die zich daartegen teweerstellen en vechten voor de vrijheid van het Indonesische volk.

Aan de chaotische en extreem gewelddadige situatie na de proclamatie van 17 augustus 1945 wordt geen aandacht besteed. Er wordt een simplistisch, niet bestaand hebbend, beeld opgeroepen van extreem geweld pleegende militairen, die daartoe alle beschikbare middelen inzetten, waarvan veel onschuldige en ongewapende burgers het slachtoffer werden. Een analyse van het extreme geweld van de kant van de geproclameerde republiek, de 'rood-witte-terreur', andere gewapende groepen strijders en misdadigers, ontbreekt.

Men treft volgens Aurore in deze eerste vijf publicaties veel meningen aan en een eenzijdige bronselectie. Alternatieve visies en argumenten worden niet afgewogen en centrale begrippen worden niet optimaal omschreven. De meningen zijn gebaseerd op een antikoloniale opvatting, tekortschietende juridische en militaire kennis en het ontbreken van een beschrijving van de brede historische context. Men is niet bezig geweest met een wetenschappelijk onderzoek dat de vijf principes van wetenschappelijke integriteit respecteert.

Over de overige resultaten van het onderzoek is nog niets naar buiten gekomen. De leden van de 'Maatschappelijke Klankbordgroep Nederland' hebben geheimhouding moeten beloven. Wel hebben enkele onderzoekers op persoonlijke titel artikelen gepubliceerd. Die artikelen wijzen op een vooringenomen antikoloniaal standpunt. De onderzoeksinstituten waren in eerste instantie ook positief over de vorig jaar verschenen film 'De Oost' en het daaraan gekoppelde lespakket 'De Wereld van de Oost'. Dat lespakket vormt overigens vanwege de daarop geuite kritiek momenteel nog onderwerp van studie bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Eindrapport

Naar verwachting worden op 17 februari 2022 de resultaten van het onderzoek gepresenteerd, zowel digitaal (open acces en e-book) als in boekvorm. Ze worden gepubliceerd door Amsterdam University Press en Walburg Pers en zijn bestemd voor een wetenschappelijk en algemeen publiek. Dan kunnen we ook zelf een oordeel vellen.

Algemene SMC-reünie 2021

Goed om elkaar weer te ontmoeten

Spekkoek. Wie denkt daar niet aan als de auto zich bijna als vanzelf richting Bronbeek stuurt. Dat, en wie zullen het dit jaar aandurven om te komen, denk ik als ik check of mijn veteranenspeldje goed vastzit en of de CoronaCheck-app op mijn telefoon werkt. Het wordt de eerste keer dat ik de jaarlijkse reünie van onze Stichting Marechaussee Contact bezoek. Gelukkig mag ik meerijden met een meer dan ervaren oud-collega. Op de parkeerplaats komen vertrouwde gezichten en daarmee herinneringen uit een prachtig en dankbaar verleden al naar boven. Dit wordt een waardevolle dag, dat voel ik. | Door: Henk Rijke

Terwijl de zaal zich vult en SMC-voorzitter André Peperkoorn de aanwezigen welkom heet, zijn de eerste verhalen al uitgewisseld. "Hebben wij niet samen op de brigade gezeten?" "Eh, Schiphol, ik was jouw teamleider, toch?" "Is dat niet?... Nee joh, je vergist je!" Ook zie ik de bordjes van de lichten die hier nog vitaal vertegenwoordigd zijn: ik zie 1959 en 1955. Toen moest ik nog geboren worden.

In zijn welkomstwoord memoreert voorzitter Peperkoorn het lopende onderzoek van het NIOD over de dekolisatieoorlog in voormalig Nederlands-Indië, en de gevoelens die dat bij mensen oproept. Maar ook de ontwikkeling

van de dependance van ons museum in Buren blijft niet onvermeld, die mogelijk straks weer beschikbaar is als locatie voor komende reünies. Zou leuk zijn om daar weer eens rond te snuffelen. Er zijn uiteraard nog veel meer herinneringen aanwezig in de Kumpulan. Mooi dat er, traditiegetrouw, aandacht is voor de oudste deelnemer aan de reünie: Gerrit Reloe overhandigt bloemen aan de heer Bol Kerrebijn; 94 jaar oud. De heer Kerrebijn is van beroepslichting 47-2 en heeft gediend in Nederlands-Indië bij MP III.

Gewond, maar niet verslagen

Heeft u wel eens meegemaakt dat een volle zaal diep geraakt wordt door een

verhaal? De bijna 180 aanwezigen in de Kumpulan zéker wel. Oud-marinier Peter Bercx had de moed ons deelgenoot te maken van zijn leven, waarin door heftige uitzendingen PTSS als sluipmoordenaar is binnengedrongen en hem, in zijn eigen woorden, 'levenslang' heeft bezorgd. Zijn ervaringen van eenzaamheid en machteloosheid,

Welkomstwoord door SMC-voorzitter André Peperkoorn

Bloemen voor de 94-jarige Bol Kerrebijn, uit handen van Gerrit Reloe, voorzitter SMC-Reünievereniging

Een volle zaal in de Kumpulan

Oud-marinier Peter Bercx vertelt hoe PTSS hem 'levenslang' heeft bezorgd

foto's: Henk Rijke

de spanning van een maandenlange onzichtbare vijand in Cambodja en Sarajevo, de diepe dalen die hij heeft gekend en zeker ook de steun die zijn vrouw Sonja hem geeft in zijn dagelijkse strijd, roepen diep respect op bij iedereen in de zaal en zorgen voor een staande ovatie van alle aanwezigen. Peter gaf aan "nog steeds op weg te zijn thuis te komen." Het respect en onze dankbaarheid dat hij zijn verhaal met ons heeft willen delen, helpen hem hopelijk weer een stukje verder op weg.

Emiel bedankt

Na een korte pauze volgt opnieuw een presentatie die tot nadenken stemt. Oud-collega Jim de Koning schreef het boek 'Onder Vuur' waarin het verhaal van Emiel Jansen wordt verteld. Ook Emiel kampt met PTSS als gevolg van zijn ervaringen tijdens zijn uitzending naar Irak, waarbij tijdens een patrouille collega Jeroen Severs om het leven kwam en hijzelf gewond raakte. Mij trof het vooral dat Emiel al berichten heeft gehad van mensen die, het boek gelezen hebbend, hulp hebben gezocht voor hun klachten, waarmee het doel dat Emiel zich voor ogen had om zijn verhaal te delen: aandacht voor PTSS en zijn wens dat zijn vriend Jeroen Severs nooit vergeten zou worden,

levend blijft. Een uitgebreide boekbespreking van 'Onder vuur' vindt u op pagina 15.

Gouden tijden

Al dit stof tot nadenken kon hierna prima worden verwerkt tijdens de, zoals gewoonlijk, uitstekende Indische rijst-tafel. Lange rijen bij het buffet en volle borden, die menigmaal voor een tweede keer werden gevuld, waren het gevolg. Het zorgde voor een goed gevulde buik waarbij mooie verhalen uit een ver verleden prima gedijden. Herinneringen bijvoorbeeld over in onze huidige beleving de wellicht iets minder empathisch ingestelde commandanten en 'een beetje warm geworden' handgranaten, die op de Harskamp wel heel dichtbij ontploften. Verhalen die onder het genot van een bescheiden biertje smakelijk werden gedeeld. Gouden tijden dus.

Ledenbezoekers

Terwijl de legopoppetjes en Mercedes Geländewagen als warme broodjes over de toonbank gaan bij de stand van het Fonds Sociale Zorg, brengt Theo Wielens de noodzaak voor nieuwe ledenbezoekers onder onze aandacht, in de hoop dat er onder de 2400 SMC'ers leden te vinden zijn die deze

Het Fonds Sociale Zorg deed op 4 november goede zaken

rol op zich willen nemen. Zeker in de provincie Drenthe is de behoefte groot.

Spekkoek in Buren

Als het licht in de zaal weer op volle sterkte gaat, zie ik de eerste aanwezigen hun badges inleveren en worden er nog snel wat handen geschud. Met een glimlach op het gezicht, een dikke pluim voor de organisatie en blij dat ik mijn oude pelotonscommandant en andere oud-collega's in goede gezondheid heb kunnen zien, rijden we terug richting Apeldoorn. Dit was niet mijn laatste reünie. Ik hoop alleen wel dat ze in Buren ook spekkoek hebben.

Nieuwe SMC'ers

Mevr. J.R. Daams-Beltman
Weduwe van J.G. Daams
Overleden 4 september 2021
Ber 68-4

Dhr. E.W. van Dijken
Dpl 94-5
UNPROFOR

Dhr. G.G.H. Doeze Jager
Dpl 86-1; Ber 87-6
MFO; UNIPTF; NTM-A

Dhr. W. Heldoorn
Ber 70-6

Dhr. L. Kazemier
Ber 69-3
UNTAG; WEU; SFIR

Dhr. J. de Koning
Ber 86-3

Dhr. W. Oord
Ber 71-3

Dhr. J. Oussoren
Ber
UNTAG; NTM-A

Dhr. A.H.J. Phaff
Dpl 93-7

Dhr. E.M.R.L.K. Uda
KVV 93-5

Mevr. M.G. Vriezen-Ansink
Weduwe van A.D. Vriezen
Overleden 23 augustus 2021

Dhr. W. Visscher
Ber 68-4
UNPROFOR

Wij heten u van harte welkom. In totaal vormen nu 2320 SMC'ers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Overleden

Dhr. W.M. van Arnhem
Geboren 18 juni 1929
Overleden 6 oktober 2021
43 DMC; Ned. Indië; 4 MP I
Ber 49-1

Dhr. J.F. Bastijn
Geboren 5 september 1934
Overleden 14 november 2021
Dpl 54-6

Mevr. R. Boon-Bruinenberg
Geboren 14 januari 1931
Overleden 7 november 2021
Weduwe van J. Boon
Overleden 29 augustus 1997

Dhr. J.G. Daams
Geboren 16 april 1935
Overleden 4 september 2021
Ber

Dhr. J.W.H. Fakkert
Geboren 28 oktober 1932
Overleden 6 oktober 2021
Dpl 52-3

Dhr. ir. G.C. Gorter
Geboren 25 mei 1933
Overleden 20 september 2021
Dpl 55-6

Dhr. Th.G.A. ter Horst
Geboren 27 januari 1941
Overleden 24 oktober 2021
Ber 59-1

Dhr. J. Kampert
Geboren 4 november 1952
Overleden 3 november 2021
Ber 70-3

Dhr. J. Moors
Geboren 15 augustus 1926
Overleden 19 oktober 2021
4 DMC; Ned. Indië; MP V
Ber

Dhr. J.D. Munnich
Geboren 22 september 1925
Overleden 5 november 2021
4 DMC; Ned. Indië; 2 MP I

Dhr. W.A.G.M. Strous
Geboren 22 mei 1927
Overleden 12 oktober 2021
Dpl; 6 DMC; Ned. Indië;
3 MP III
Ber

Dhr. U. Venema
Geboren 10 juni 1933
Overleden 28 mei 2021
Dpl 53-2

Dhr. J.P. Westerneng
Geboren 2 maart 1926
Overleden 27 oktober 2021
OVW; Ned. Indië; 1 MP I;
1 MP IV; MP III
Ber

Dhr. J.H. Wildenberg
Geboren 31 januari 1957
Overleden 6 november 2021
Ber 74-6

Bestuur en redactie van Stichting Marechaussee Contact betuigen de nabestaanden hun medeleven en wensen hen sterkte toe.

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

André Peperkoorn
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099
alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor het melden van overlijden van SMC'ers)

Penningmeester

Piet van Sprang
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0252-674279
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Nieuw-Vennep (BIC: INGBNL2A)

Administratie en werving

Gerrit Sels
Vrouwenstrandstraat 22, 1443 WK Purmerend
0299-471242 / 06-22444926
ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(inschrijven/opzeggen, wijzigen van (e-mail)adressen
e.d. en informatie over en verwerking van bijdragen;
voor bankrekening, zie penningmeester)

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

Gerrit Reloe
Hastelweg 275, 5652 CV Eindhoven
06-30989598
reuniecommissie@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL22 INGB 0007 5300 25
t.n.v. RvMC te Eindhoven
(alleen voor eigen bijdragen bij evenementen)

Reservisten en veteranen

Bert van Horen
06-47776806
veteranen@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldelijnsondersteuning

Dirk van Harten
Oude Lagezoom 3, 4328 ED Burgh Haamstede
0111-720326 / 06-38655572
dvhartens@zeelandnet.nl

Redactie en Communicatie

Frans Meijer
0341-417087 / 06-20040693
redactie@marechausseecontact.nl

Webredacteur

Joop Blanken
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Joop Blanken
stmarcontact@gmail.com

Commandant Koninklijke Marechaussee

Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met onder meer de Koninklijke Marechaussee, het Veteranen Instituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden bij SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2350 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

SMC'er worden?

Woonst u in Nederland dan is de jaarlijkse bijdrage € 15,-. Heeft u een adres in het buitenland dan is de bijdrage € 20,- (in verband met hogere portokosten).

Bij aanmelding voor minimaal twee jaar ontvangt u zolang de voorraad strekt als welkomstgeschenk het boek 'Nederlandse gendarmes'.

Aanmelden kan op www.marechausseecontact.nl of scan de QR-code.

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

In het kader van de Raamregeling Reüniefaciliteiten (ministerie van Defensie 2010) is in 2013, onder de paraplu van SMC, een reünievereniging opgericht. RvMC is opgericht tegen de achtergrond van kostenvergoeding op grond van de Defensie Regeling Reüniefaciliteiten. Elke SMC'er die veteraan, oorlogs- of dienstslachtoffer of postactief is, wordt automatisch en kosteloos lid van RvMC, tenzij hij of zij hiertegen bezwaar aantekent. Wel of niet lid zijn van RvMC heeft geen enkele consequentie voor de dienstverlening aan SMC'ers. Het vfonds ondersteunt de activiteiten van RvMC.

Nuldelijnsondersteuning

Het Veteranen Platform, de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Veteranen Instituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldelijnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

HET MUSEUM DAT OVER GRENZEN GAAT

Leer de Koninklijke Marechaussee en haar taken kennen: bewaken & beveiligen, grenspolitie en militaire politie & internationale taken. Er zijn activiteiten voor jong en oud: zo zijn er wisseltentoonstellingen te bewonderen, eens per maand komt een militair vertellen over zijn of haar

werk, er zijn workshops voor iedereen en in het M-lab is ruimte voor eigen speurwerk. Ontdek alles over sporenonderzoek en ga zelf aan de slag. Stap ook nog even in een echt marechausseevoertuig en kijk of je de sirene aankrijgt . . .

MARECHAUSSEEMUSEUM.NL

**MARECHAUSSEE
MUSEUM**
BUREN